

บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ

โดย
นายประสพโชค ต้นสารโรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE ROLES OF MUANG KANCHANABURI MUNICIPALITY IN ELDER CARE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Arts Program in Public and Private Management

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2016

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ” เสนอโดย นายประสพโชค ต้นสาโรจน์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.สรวรรยา ธรรมอภิพล

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ เจษฎฐาลักษณ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

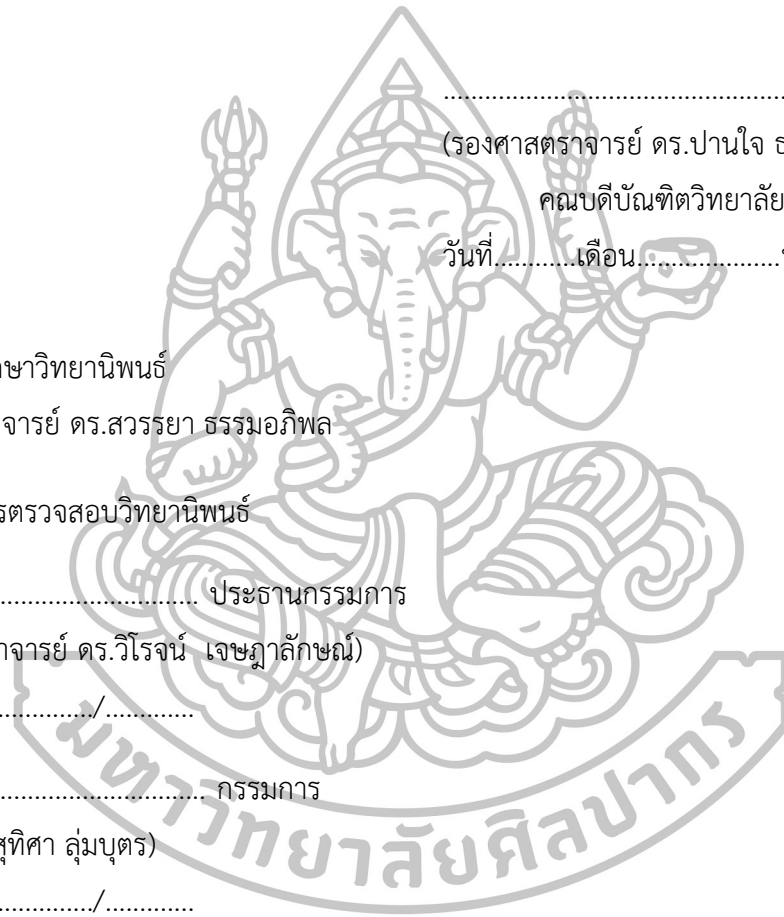
(อาจารย์ ดร.สุทิสรา ลุ่มบุตร)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สรวรรยา ธรรมอภิพล)

...../...../.....

57601311: สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : บทบาท/เทศบาลเมืองกาญจนบุรี/การดูแลผู้สูงอายุ

ประสพโชค ต้นสาโรจน์ : บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ดร.สรวรยา ธรรมอภิพล. 68 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ นายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองสวัสดิการสังคมฝ่ายสังคมสงเคราะห์ และผู้สูงอายุรวม 13 คน ด้วยเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำมาตรวจสอบความครบถ้วนความสมบูรณ์ของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการนำมาวิเคราะห์ สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้สูงอายุมีความต้องการในสนับสนุนจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรีใน 4 ด้านหลัก คือ ความต้องการด้านร่างกาย ได้แก่ การบริการตรวจสอบสุขภาพ การเยี่ยมเยียนตามบ้านและเครื่องเวชภัณฑ์ยา ความต้องการสนับสนุนด้านสวัสดิการเบี้ยยังชีพในอัตราที่สูงขึ้น ความต้องการรวมกลุ่มและการทำกิจกรรมร่วมกันทางสังคม และด้านความปลอดภัยในชุมชนที่พักอาศัย จากอาชญากรรมและโรคระบาด และเมื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ พบว่า เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ที่ได้กำหนดไว้โดยได้ดำเนินการในเรื่องอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือในด้านหลัก ๆ ได้แก่ เทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีการสนับสนุนเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุ การช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานประสบปัญหาและอุปสรรคใน การดำเนินการในเรื่องเบี้ยยังชีพ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุ ด้านปัญหางบประมาณ และอุปสรรคในการลงพื้นที่ในการดูแลผู้สูงอายุ

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

57601311 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORD: ROLE / MUANG KANCHANABURI MUNICIPALITY / ELDER CARE

PASOPCHOK TANSAROJ : THE ROLES OF MUANG KANCHANABURI MUNICIPALITY
IN ELDER CARE. THESIS ADVISOR: SAWANYA THAMMA-APIPON. Ph.D. 68 pp.

This research aimed to study demands of the elderlies in Muang Kanchanaburi Municipality, the roles of Muang Kanchanaburi Municipality in elder care as well as problems and obstacles of Muang Kanchanaburi Municipality in elder care. The research was conducted by using a qualitative methodology and in-depth interviews with key informants including mayor of Muang Kanchanaburi, operating officers in Division of Social Welfare, Social Work Department and the elderlies in a total of 13 people. The tools used in the research were semi-structured interviews. The data obtained from the study will be used to monitor data completeness to be according to the purposes and check data accuracy by methods of data triangulation, analysis and conclusion.

The study results indicated that the elderlies had main demands for supports in four areas as follows: 1) Demand for physical therapy services including health check services, home visiting and medical supplies. 2) Demand for a higher rate of welfare allowance 3) Demand for aggregation. 4) Demand for safety in residential communities against crimes. The study results of the roles in elder care indicated that they were consistent with the roles defined in Elderly Person Act, B.E. 2546 (2003) which stated about the operations of facilities and assistances in major areas as follows: Muang Kanchanaburi Municipality is required to support allowance for the elderlies. Also, it is required to provide assistances and facilities to the elderlies. Nonetheless, the implementation had been found problems and obstacles in the issues of allowance, supporting activities for the elderlies, budgets and difficulties in surveying in the areas of elder care.

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2016

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.สวรรรยา ธรรมอภิพล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง ให้กับวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.เสรี วรพงษ์ และ ดร.สุทิดา ลุ่มบุตร ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำปรึกษาคำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้อง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้นผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาท ความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศิลปากรแห่งนี้ ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำ ความรู้มาประยุกต์ใช้ และเป็นพื้นฐานในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตลอดจนผู้สูงอายุในชุมชนเตาปูน ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ทุกท่านที่ให้ความ อนุเคราะห์ข้อมูลในการสัมภาษณ์ แสดงความคิดเห็น และทุกคนที่เกี่ยวข้องเป็นโอกาสให้ผู้วิจัยได้ทำ การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลจนกระทั่งได้ข้อมูลและข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณครอบครัว พี่ น้อง เพื่อน อาร์ม ออม ต้อย ที่ให้กำลังใจพร้อมทั้งช่วยเหลือ และซึ่ง เป็นแรงสนับสนุนและกำลังใจอันสำคัญยิ่งของผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ และผู้สนใจเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป นับเป็นความ ปิติยินดีอย่างยิ่งที่ได้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยกราบขออภัยมา ณ ที่นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
ขั้นตอนของการศึกษา.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	4
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	4
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....	9
บทบาทของเทศบาลในการดูแลผู้สูงอายุ.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
รูปแบบการศึกษา.....	27
การเลือกพื้นที่วิจัย.....	28
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและเกณฑ์การคัดเลือก.....	28
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	29

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
ส่วนที่ 1 ความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี.....	31
ส่วนที่ 2 บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ.....	36
ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี..	44
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	48
สรุปผลการศึกษา.....	48
อภิปรายผล.....	53
ข้อเสนอแนะ.....	60
รายการอ้างอิง.....	62
ภาคผนวก.....	64
ประวัติผู้วิจัย.....	68

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี.....	8

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากความก้าวหน้าและความสำเร็จด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศไทย ส่งผลให้ประชากรไทยมีอายุยืนยาวขึ้น สัดส่วนจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยจึงมีจำนวนมากขึ้น เช่นเดียวกันโดยในปี พ.ศ.2537 มีสัดส่วนผู้สูงอายุร้อยละ 9.4 และได้เพิ่มเป็นร้อยละ 10.7 ในปี พ.ศ. 2550 นับเป็นการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ "Aging Society" ของประเทศไทยและจากการสำรวจล่าสุดเมื่อปีพ.ศ.2557 พบจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 14.9 ของประชากรทั้งหมด จากจำนวนผู้สูงอายุทั้งสิ้น 10,014,699 คน และเมื่อพิจารณาจากการกระจายตัวของผู้สูงอายุตามเขต การปกครองหรือเขตที่อยู่อาศัย พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเขตที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด ประมาณร้อยละ 31.9 รองลงมาคือภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ตามลำดับ ร้อยละ 25.6 ร้อยละ 21.1 และร้อยละ 12.0 ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ , 2557)

แนวโน้มสังคมผู้สูงอายุในประเทศที่พัฒนาแล้วเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในประเทศที่พัฒนาแล้วมีแนวโน้มที่ผู้สูงอายุมีจำนวนมากขึ้น เช่นเดียวกันประเทศที่กำลังพัฒนามีผลกระทบต่อแรงงานการผลิตของประเทศลดลง ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือของเทศบาลและรายได้ของประเทศที่ลดลงอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าวนี้เองเป็นสิ่งที่นานาประเทศจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อลดความเสี่ยงต่อผลกระทบด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และทางสังคม

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความเสี่ยงที่จะต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งเกิดจากการที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ของประเทศไทยไม่มีการเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณ ทำให้ไม่มีความมั่นคงทางการเงินเพียงพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งพบว่าปัญหาใหญ่ของผู้สูงอายุไทยคือการไม่มีเงินออม โดยมีผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 34.6 เท่านั้นที่มีเงินออม โดยร้อยละ 34 ของผู้ที่มีเงินออมนี้มีเงินออมไม่ถึง 100,000 บาท ซึ่งถือว่าน้อยมาก สำหรับการที่จะอาศัยเงินออมเป็นแหล่งรายได้ในการดำรงชีวิต รวมทั้งใช้เป็นเงินทุนในยามฉุกเฉิน โดยได้พบว่ามีผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 6 ที่สามารถ

อาศัยเงินบำเหน็จบำนาญเป็นรายได้หลัก และมีเพียงร้อยละ 2.6 ที่สามารถอาศัยดอกเบี้ยเป็นรายได้หลัก สองกลุ่มนี้ถือได้ว่าเป็นผู้สูงอายุที่มีการเตรียมพร้อมสำหรับวัยเกษียณ ซึ่งน่าจะมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าผู้สูงอายุกลุ่มอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ก็เห็นได้ว่าผู้สูงอายุกลุ่มนี้มีจำนวนน้อยมาก คือไม่ถึงร้อยละ 10 ของผู้สูงอายุทั้งหมด จากปัญหาการไม่มีเงินออมหรือเงินออมน้อย ทำให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 40.1 ต้องพึ่งพิงและอาศัยเงินจากลูกเป็นรายได้หลัก แต่ปัญหาคือรายได้จากลูกเป็นแหล่งรายได้ที่ไม่ยั่งยืนในสังคมสูงวัยของประเทศไทย เนื่องจากปัจจุบันคนวัยทำงานของประเทศไทยมีสัดส่วนน้อยลงเรื่อย ๆ จากภาวะการเกิดที่ลดต่ำลง ตรงกันข้ามกับผู้สูงอายุที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จึงทำให้คนวัยแรงงานมีภาระหนักขึ้นในการดูแลผู้สูงอายุ (ศุภเจตน์ จันทร์สาส์น , 2557)

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีภารกิจในการให้บริการสวัสดิการสังคมการสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้คนไร้ที่พึ่ง ผู้ประสบปัญหาทางสังคม โดยการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาในรูปแบบของสถานสงเคราะห์ และการประสานงานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนและท้องถิ่นจัดสวัสดิการสังคมหน่วยงานทำหน้าที่เกี่ยวกับภารกิจปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งรับผิดชอบงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และกิจกรรมในชุมชนที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ โดยการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุการให้บริการและการดูแลผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือ ประชาชนและผู้สูงอายุต้องเป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของตน ส่วนชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นฝ่ายสนับสนุนให้เกิดการแก้ไขปัญหาและการจัดบริการดำเนินงานต่าง ๆ ที่มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิต (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ,2556)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจหน้าที่ในการดูแลผู้สูงอายุ ทั้งในด้าน การส่งเสริมคุณภาพชีวิต เบี้ยยังชีพ กองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งเป็นภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 13 พ.ศ.2552 ที่ผ่านมามีดำเนินการตามศักยภาพความพร้อมของแต่ละแห่ง เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก บทบาทและภารกิจแม้จะมีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แต่จากข้อจำกัดด้านงบประมาณ และความจำเป็นเรื่องด้วยภารกิจในการดูแลผู้สูงอายุอาจอยู่ในลำดับท้าย ๆ ของการดำเนินงาน

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) โดยในปี พ.ศ. 2550 มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 10.4 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 11.5 ในปี พ.ศ. 2555 โดยจังหวัดดังกล่าวมีศักยภาพในการการพัฒนาแนวทางการเศรษฐกิจ ทั้งภาคการท่องเที่ยว การผลิตในอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และขนาดกลาง เช่น โรงงานน้ำตาล โรงงานกระดาษ โรงงานวันเส้น ดังนั้นการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุอาจส่งผลกระทบต่อจำนวนแรงงานในการผลิตต่าง ๆ

รวมถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องจะต้องเตรียมความพร้อมรับมือในการดูแลผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในอนาคตเพื่อลดความเสี่ยงต่อผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม

ดังนั้นการศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุจะช่วยทำให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นเข้าใจถึงบทบาทในการผู้สูงอายุรวมถึงการสะท้อนปัญหา และความต้องการของผู้สูงอายุ เพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่องค์กรที่เกี่ยวข้อง นำไปกำหนดแนวทางการสนับสนุนดูแลและการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
- 2.2 เพื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 ขอบเขตเชิงเนื้อหา

ศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุและศึกษาปัญหาและอุปสรรคของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อเป็นแนวทางการสนับสนุนดูแลและการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุผู้สูงอายุต่อไปให้เข้ากับสถานการณ์ในอนาคต

3.2 ขอบเขตเชิงพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ลงพื้นที่ศึกษาที่ชุมชนเตาปูน ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

3.3 ขอบเขตเชิงประชากร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

3.3.1 บุคลากรของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้แก่ นายกเทศมนตรี และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองสวัสดิการสังคม ฝ่ายสังคมสงเคราะห์

3.3.2 ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปที่มีรายชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในชุมชนเตาปูน ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.4 ขอบเขตเชิงเวลา

ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2559 – กันยายน 2559 รวมระยะเวลา 8 เดือน ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ณ พื้นที่ที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2559

4. ขั้นตอนของการศึกษา

ขั้นตอนการศึกษาแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ความรู้เกี่ยวกับบทบาท พระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ จากหนังสือ ตำรา รายงาน การวิจัย วิทยานิพนธ์และระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา และจัดทำโครงร่างงานวิจัยเพื่อเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล

4.3 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) โดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมมาทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูล

4.4 การสรุปผลการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

4.5 การเสนอแนะ

5. คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

5.1 บทบาทของเทศบาลในการดูแลผู้สูงอายุ หมายถึง บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ในการดูแลผู้สูงอายุตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และตาม พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่ผู้สูงอายุจะได้รับ ในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมผู้สูงอายุ การให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ การคุ้มครองผู้สูงอายุ

5.2 ความต้องการของผู้สูงอายุ หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของผู้สูงอายุเพื่อการดำรงชีพ ทั้งความต้องการทางร่างกาย จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

6.1 ทราบถึงความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

6.2 ทราบถึงบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ

6.3 ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีเพื่อเป็น

ประโยชน์ต่อเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนกำหนดนโยบายในการสนับสนุนดูแล
ให้แก่ผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ” ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์แหล่งข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ในประเด็นต่อไปนี้

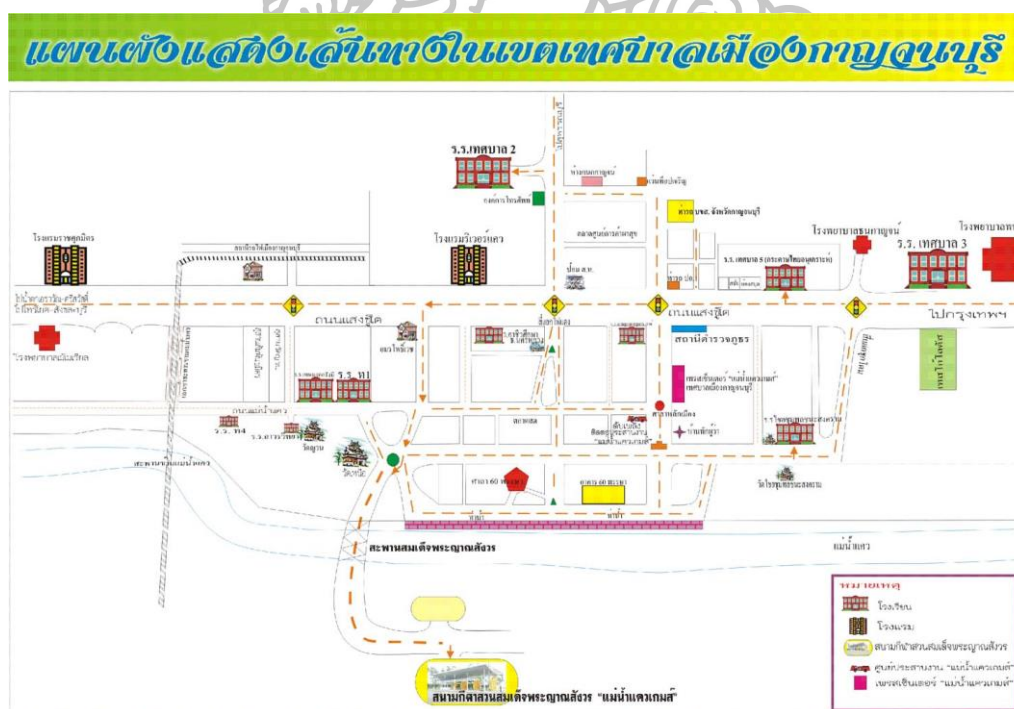
1. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
 - 1.1 อาณาเขตเขตที่ตั้ง
 - 1.2 สภาพเศรษฐกิจสังคม
2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
 - 2.1 ความหมายของผู้สูงอายุ
 - 2.2 สถิติจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทย
 - 2.3 ทฤษฎีความต้องการ
 - 2.4 ความต้องการของผู้สูงอายุ
3. บทบาทของเทศบาลในการดูแลผู้สูงอายุ
 - 3.1 บทบาทตามพระราชบัญญัติ
 - 3.2 การสนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุ
 - 3.3 การดูแลและการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

1.1 อาณาเขตเขตที่ตั้ง

ลักษณะที่ตั้ง/อาณาเขต และเขตการปกครอง

เทศบาลเมืองกาญจนบุรี จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พุทธศักราช 2478 (ตราไว้ ณ วันที่ 25 มีนาคม 2478 และมีผลบังคับใช้ในวันเดียวกัน) โดยการยกฐานะชุมชนในท้องที่ ตำบลบ้านเหนือ ตำบลบ้านใต้เป็นเทศบาล มีเนื้อที่ 2.08 ตารางกิโลเมตร ต่อมาเมื่อความเจริญได้แผ่ขยายออกไปเทศบาลจึงได้ขยายเขตเพิ่มขึ้นจากเดิม เป็น 9.16 ตารางกิโลเมตร โดยขยายเขตเข้าไปในพื้นที่ของตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วง ตำบลปากแพรก และตำบลท่ามะขาม อำเภอเมือง ตามพระราชกฤษฎีกาการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ.2517 (ตราไว้ ณ วันที่ 23 สิงหาคม 2517) สำนักงานตั้งอยู่ที่ ถนนหลักเมือง ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีอาณา ดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลท่ามะขาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วง ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี ทิศตะวันตก ติดต่อกับฝั่งขวาของแม่น้ำแควใหญ่ แม่น้ำแม่กลอง

ภาพที่ 1 แผนที่เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

ที่มา : เทศบาลเมืองกาญจนบุรี. แผนที่เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี. เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2559 เข้าถึงได้จาก http://www.muangkan.go.th/index_intro.php?new_id=7

1.2 สภาพเศรษฐกิจสังคม

1. ด้านเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจ/รายได้ประชากร สภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี รายได้ส่วนใหญ่ของประชากรขึ้นอยู่กับการค้าขาย รับจ้างทั่วไป และอีกส่วนหนึ่งมาจากการท่องเที่ยวในเขตเทศบาล

การท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวภายในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีหลายแห่ง ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์สมัยใหม่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว สุสานทหารสัมพันธมิตร พิพิธภัณฑ์อักษะเขลยศึก ประตูเมืองเก่า

2. กองสวัสดิการสังคม

มีหน้าที่รับผิดชอบดูแล เกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ประชาชน เด็ก เยาวชน คนชรา คนพิการทุพพลภาพ ผู้ทุกข์ยาก ขาดแคลน ผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆประกอบด้วย งานสังคมสงเคราะห์ และงานพัฒนาชุมชน

3. จำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

จำนวนชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มี 28 ชุมชน ประชากรในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น 29,566 คน แยกเป็นชาย 13,959 คน หญิง 15,607คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

พื้นที่	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ตำบลบ้านเหนือ	5,159	5,614	10,773
ตำบลบ้านใต้	3,025	3,423	6,448
ตำบลปากแพรก	3,419	3,885	7,304
ตำบลท่ามะขาม	1,655	1,892	3,547
ตำบลท่าล้อ	701	793	1,494
เทศบาลเมือง กาญจนบุรี	13,959	15,607	29,566

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน. จำนวนประชากรเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2559 เข้าถึงได้จาก http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age.php

4. จำนวนประชากรผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

จำนวนผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีจำนวน 3,276 คน แยกเป็นชาย 1,482 คน หญิง 1,794 คน ในชุมชนเตาปูนมีจำนวนผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพจำนวนมีจำนวน 362 คน แยกเป็นชาย 152 คน หญิง 210 คน และมีความประสงค์ที่จะรับเบี้ยยังชีพจำนวน 325 คน (สำนักงานเทศบาลเมืองกาญจนบุรี, 2558)

2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

2.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

จากการศึกษาความหมายของผู้สูงอายุ โดยการทบทวนวรรณกรรมจากทรงชนะของนักวิชาการท่านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายผู้สูงอายุไว้ว่า ผู้สูงอายุหมายถึงบุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไป และมีสัญชาติไทย (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2547)

องค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้จัดการประชุมสมัชชาโลกเรื่องผู้สูงอายุ (World Assembly on Aging: WAA) เมื่อปี 2525 ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ได้ให้ความหมายผู้สูงอายุไว้ว่า บุคคลทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป (สุรกุล เจนอบรม, 2541)

จากมติสมัชชาโลกของผู้สูงอายุที่นครเวียนนาเมื่อ พ.ศ. 2525 ตามในทัศนะของคณะกรรมการวิสามัญสวัสดิการผู้สูงอายุและการพัฒนาสังคมวุฒิสภา (2534) ให้ความหมายผู้สูงอายุไว้ว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิง เป็นประชากรที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าของชาติเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งเป็นผู้ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่เยาวชนรุ่นหลังได้เป็นอย่างดี

อุบลรัตน์ เพ็งสฤติย์ (2546) ให้ความหมายผู้สูงอายุไว้ว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายในลักษณะของการเสื่อมถอย การเจริญเติบโตของร่างกาย และความต้านทานโรคน้อยลง ความสามารถด้านการปรับตัวและบทบาททางสังคมของแต่ละบุคคลจะมีความสามารถที่แตกต่างกันออกไป

ธราธร ดวงแก้ว และหิรัญญา เดชอุดม (2550) ให้ความหมายผู้สูงอายุไว้ว่า วัยผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ทั้งเพศหญิงและเพศชายถ้านับตามสภาพเศรษฐกิจก็จะเป็นผู้ที่เกษียณอายุการทำงาน แล้ว สภาพร่างกายมีการเสื่อมถอยตามธรรมชาติที่มนุษย์มีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม การเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์กับผู้สูงอายุแต่ละบุคคล ผู้สูงอายุแต่ละคนอาจมีกระบวนการสูงอายุในแต่ละด้านหรือ รูปแบบแตกต่างกัน

สุรกุล เจนอบรม (2541) ให้ความหมายผู้สูงอายุไว้ว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลในวัยสุดท้ายของวงจรชีวิต ซึ่งวงจรชีวิตนั้นเริ่มตั้งแต่ทารก วัยเด็ก วัยหนุ่มสาว วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา ในสังคมดั้งเดิมกำหนดการเป็นผู้สูงอายุ โดยใช้บทบาทที่บุคคลนั้น ๆ ทำอยู่ในสังคมเป็นเกณฑ์ คือ บทบาทที่แสดงถึงความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบสูงในสังคม ส่วนในปัจจุบันใช้อายุเป็นเกณฑ์กำหนดความสูงอายุ ซึ่งแตกต่างกันไปในสังคมของแต่ละประเทศ เช่น บางประเทศกำหนด 55 ปี บางประเทศกำหนด 65 ปี และตัวเลขเหล่านี้คือ เกณฑ์อายุปลดเกษียณตนเองจากการปฏิบัติงานตามที่แต่ละประเทศกำหนดไว้นั่นเอง

บรรลุ ศิริพานิช (2542) ให้ความหมายผู้สูงอายุไว้ว่าผู้สูงอายุ หมายถึง เป็นบุคคลที่มีอายุ ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปโดยนับอายุในปีปฏิทินซึ่งเห็นเกณฑ์ที่องค์การระหว่างประเทศได้ประชุมตกลงกัน เป็นมาตรฐานสากล

ชมพร สีเงิน (2547) ให้ความหมายผู้สูงอายุไว้ว่า ผู้สูงอายุหมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปโดยที่ผู้สูงอายุจะมีความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ และลักษณะบทบาททางสังคม

พระบุญทรง หมิดา (บุญญธโร) (2549) ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่า ผู้สูงอายุ คือ ผู้ที่ชาวบ้านมองว่าแก่ มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป โดยดูจากสภาพร่างกายที่เสื่อมถอยหรือผู้ที่มีสถานภาพเป็น ปู่ ย่า ตา ยาย หรือเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงสุดท้ายของวัย หยุดจากการทำงานประจำ ผู้สูงอายุ บางครั้งถูกเรียกว่า ผู้เฒ่า คนชรา หรือผู้สูงวัย

ธรรร เดชอุดม (2550) ให้ความหมายผู้สูงอายุไว้ว่า วัยผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ทั้งเพศหญิงและเพศชายถ้านับตามสภาพเศรษฐกิจก็จะเป็นผู้ที่เกษียณอายุการทำงานแล้ว สภาพร่างกายมีการเสื่อมถอยตามธรรมชาติที่มนุษย์มีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม การเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์กับผู้สูงอายุแต่ละบุคคล ผู้สูงอายุแต่ละคนอาจมีกระบวนการสูงอายุในแต่ละด้านหรือ รูปแบบแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามคำจำกัดความของคำว่า ผู้สูงอายุ หรือวัยชรา ในแต่ละสังคมหรือแต่ละประเทศจะให้ความหมายที่ต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุโดยเฉลี่ยของการทำงานหรือสภาพทางร่างกายของผู้สูงอายุ สภาพทางสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ เช่นในประเทศสหรัฐอเมริกาถืออายุ 65 ปี กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียถืออายุ 67 ปี เป็นต้น ถึงกระนั้นก็ตามอายุไม่ได้เป็นเครื่องบ่งบอกว่าใครเป็นผู้สูงอายุ เพราะว่ามีคนเป็นจำนวนมากถึงแม้ว่าจะอายุ 60 ปี หรือ 65 ปี ก็มีสุขภาพแข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในขณะที่คนอายุน้อยกว่าบางคนกลับมีสภาพร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรมเสียมากกว่า ถึงแม้ว่าอายุจะไม่ได้เป็นเครื่องชี้เพียงอย่างเดียวว่าคุณใดชราภาพหรือสูงอายุ แต่อายุนั้นสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะทราบได้ว่าบุคคลใดสมควรจะเป็นคนชราหรือเป็นผู้สูงอายุ ดังนั้นตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสากลขององค์การระหว่างประเทศจึงใช้

อายุเป็นเกณฑ์ในการกำหนดการเริ่มต้นของการเป็นผู้สูงอายุ สำหรับสังคมไทยดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น ผู้สูงอายุจะหมายถึงคนที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปตามเกณฑ์ของกฎหมายปลดเกษียณอายุข้าราชการและตามกฎหมายอื่น ๆ รวมทั้งจารีตประเพณีบางอย่างจะเห็นได้ว่ามีผู้ให้ความหมายของผู้สูงอายุไว้มาก แต่โดยความหมายที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน โดยสรุปแล้วผู้สูงอายุจะเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงเสื่อมถอย และแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยจึงได้กำหนดให้ผู้สูงอายุคือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง เป็นการกำหนดตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และเป็นมาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติ

จากความหมายของผู้สูงอายุที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปว่าผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เป็นประชากรที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ และเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายในลักษณะของการเสื่อมถอย และอยู่ในเกณฑ์อายุปลดเกษียณตนเองจากการปฏิบัติงานตามแต่ละประเทศที่กำหนดไว้

2.2 สถิติจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทย

สำนักงานสถิติแห่งชาติดำเนินการสำรวจข้อมูลด้านประชากรสูงอายุในประเทศไทยครั้งแรกในปี 2537 และการสำรวจครั้งที่ 5 ในปี 2557 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม ภาวะสุขภาพ การเกื้อหนุน ตลอดจนจนลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ โดยทำการเก็บข้อมูลจากครัวเรือนตัวอย่างจำนวน 83,880 ครัวเรือนในทุกจังหวัดทั่วประเทศทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ในเดือนมิถุนายน-สิงหาคม พ.ศ.2557 ซึ่งสรุปผลการสำรวจ ที่สำคัญได้ดังนี้

1. จำนวนผู้สูงอายุ

จากผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2557 พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยในปี 2537 มีจำนวนผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 6.8 ของประชากรทั้งประเทศ และเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 9.4 ร้อยละ 10.7 และร้อยละ 12.2 ในปี 2545 2550 2554 ตามลำดับ ผลการสำรวจในปี 2557 พบว่า มีจำนวนผู้สูงอายุคิดเป็น ร้อยละ 14.9 ของประชากรทั้งหมด (ชายร้อยละ 13.8 และหญิง ร้อยละ 16.1) จากจำนวนผู้สูงอายุทั้งสิ้น 10,014,705 คน เป็นชาย 4,514,815 และหญิง 5,499,890 คน หรือคิดเป็นชาย ร้อยละ 45.1 และหญิงร้อยละ 54.9 ของผู้สูงอายุทั้งหมด

2. อัตราผู้สูงอายุรายภาค

ภาคเหนือมีอัตราผู้สูงอายุสูงสุด (ร้อยละ 18.4) รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 17.0) ภาคกลางและภาคใต้ มีอัตราผู้สูงอายุใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 13.5 และร้อยละ 13.2 ตามลำดับ) และกรุงเทพมหานครมีอัตราผู้สูงอายุต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 11.0

3. จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุดและน้อยที่สุด 5 ลำดับ

เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด 5 ลำดับแรก คือ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัด นครศรีธรรมราช สำหรับจังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุน้อยที่สุด 5 ลำดับแรก คือ จังหวัดระนอง จังหวัด แม่ฮ่องสอน จังหวัดสตูล จังหวัดพังงา และจังหวัดตราด

4. ลักษณะทั่วไปของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.5 มีสถานะภาพการสมรส และจบการศึกษาในระดับ ประถมศึกษาและต่ำกว่าประถมศึกษา ร้อยละ 75.7 และร้อยละ 38.4 ยังคงทำงานอยู่ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.4 เป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง แหล่งรายได้ที่สำคัญหรือแหล่งรายได้ หลักในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้รับจากบุตร ร้อยละ 36.7 และพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ประเมินว่าตนเองมีสุขภาพดี ร้อยละ 42.4 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557)

2.3 ทฤษฎีความต้องการ

Mc Clelland (Mc Clelland's Achievement Motivation Theory) Mc Clelland ได้กล่าวเน้นถึงความต้องการไว้ 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการประสบความสำเร็จ (Needs for Achievement) เป็นความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา
2. ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความต้องการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น
3. ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการมีอิทธิพล และครอบงำเหนือผู้อื่น เมื่อพิจารณาทฤษฎีความต้องการทั้ง 4 ทฤษฎีนี้ จะเห็นว่าส่วนใหญ่จะจำแนก ความต้องการของมนุษย์ โดยเน้นความต้องการทางด้านจิตใจ ยกเว้นทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ มีแนวคิดว่ามนุษย์จะมีความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเมื่อความต้องการทางร่างกาย ได้รับผลสำเร็จ ในระดับขั้นต่อไปจะเป็นความต้องการทางด้านจิตใจ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546)

Alderfer (Alderfer's ERG Needs Theory) Alderfer ได้คิดทฤษฎีความต้องการ ที่เรียกว่า ทฤษฎี ERG (ERG: Existence-Relatedness-Growth Theory) โดยแบ่งความต้องการ ของมนุษย์ เป็น 3 ประการ

1. ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการที่ตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย
2. ความต้องการมีสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคล ที่จะมิตสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย

3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึงความต้องการได้รับความยกย่อง และความสำเร็จในชีวิต (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546)

ทฤษฎีความต้องการของ Maslow

Maslow เป็นนักจิตวิทยาอยู่ที่มหาวิทยาลัยแบรนดีส์ ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจที่รู้จักกัน มากที่สุดทฤษฎีหนึ่งขึ้นมา Maslow ระบุว่าบุคคลจะมีความต้องการที่ เรียงลำดับจากระดับพื้นฐาน มากที่สุดไปยังระดับสูงสุด (อนิซวัง แก้วจางค์, 2552)

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of needs theory) หรือทฤษฎีการจูงใจของ มาสโลว์ (Maslow's theory of motivation) Abraham Maslow (1908-1970) Maslow เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนาและได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง โดยทั้งหมดเป็นความจริงที่จะกล่าววาทะกระบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพของ Maslow โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ” และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow เมื่อบุคคลปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจและเมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้วก็จะยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งอยู่เสมอ

Maslow กล่าวว่าความปรารถนาของมนุษย์นั้น ติดตัวมาแต่กำเนิดและความปรารถนาเหล่านี้จะเรียงลำดับขั้นตอนของความปรารถนา ตั้งแต่ขั้นแรกไปสู่ความปรารถนาขั้นสูงขึ้นไปเป็นลำดับ ลำดับความต้องการของมนุษย์ (The Need –Hierarchy Conception of Human Motivation) Maslow เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้น ไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปได้เป็นลำดับดังนี้

ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ มีการเรียงลำดับขั้นความต้องการที่อยู่ในขั้นต่ำสุด จะต้องได้รับความพึงพอใจเสียก่อนบุคคลจึงจะสามารถผ่านพ้นไปสู่ความต้องการที่อยู่ในขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับดังจะอธิบายโดยละเอียดดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs)

เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่มีอำนาจมากที่สุดและสังเกตเห็นได้ชัดที่สุดจากความต้องการทั้งหมดเป็นความต้องการที่ช่วยการดำรงชีวิต ได้แก่ความต้องการอาหาร น้ำ ดื่มนอกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความพึงพอใจที่ได้รับ ในขั้นนี้จะกระตุ้น ให้เกิดความต้องการในขั้นที่สูงกว่าและถ้าบุคคลใดประสบความล้มเหลวที่จะสนองความต้องการพื้นฐานนี้ก็จะไม่ได้รับการกระตุ้น ให้เกิดความต้องการในระดับ ที่สูงขึ้นอย่างไรก็ตาม ถ้าความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่ได้รับ

ความพึงพอใจ บุคคลก็จะอยู่ภายใต้ความต้องการนั้นตลอดไป ซึ่งทำให้ความต้องการอื่น ๆ ไม่ปรากฏหรือกลายเป็นความต้องการระดับรองลงไป เช่น คนที่อดอยากหิวโหยเป็นเวลานานจะไม่สามารถสร้างสรรค์ สิ่งที่มีประโยชน์ต่อโลกได้บุคคลเช่นนี้จะหมกมุ่นอยู่กับการจัดหาบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้ อาหารไว้รับประทาน Maslow อธิบายต่อไปว่าบุคคลเหล่านี้จะมีความรู้สึกเป็นสุขอย่างเต็มที่เมื่อมี อาหารเพียงพอสำหรับเขาและจะไม่ต้องต้องการสิ่งอื่นใดอีก จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่ามนุษย์มีความต้องการ ทางด้านร่างกายเหนือความต้องการอื่น ๆ และแรงผลักดันของความต้อการนี้ได้เกิดขึ้นกับ บุคคล ก่อนความต้องการอื่น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)

เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับความพึงพอใจแล้วบุคคลก็จะพัฒนาการไปสู่ ขั้น ใหม่ต่อไป ซึ่งขั้น นี้เรียกว่าความต้องการความปลอดภัยหรือความรู้สึกมั่นคง(safety or security) Maslow กล่าวว่าความต้องการความปลอดภัยนี้จะสังเกตได้ง่ายในทารกและในเด็กเล็ก ๆ เนื่องจาก ทารกและเด็กเล็ก ๆ ต้องการความช่วยเหลือและต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ตัวอย่าง ทารกจะรู้สึกกลัวเมื่อ ถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพังหรือเมื่อเขาได้ยินเสียงดัง ๆ หรือเห็นแสงสว่างมาก ๆ แต่ประสบการณ์และการ เรียนรู้จะทำให้ความรู้สึกกลัวหมดไป ความต้องการความปลอดภัยจะยังมีอิทธิพลต่อบุคคลแม้ว่าจะ ผ่านพ้นวัยเด็กไปแล้ว แม้ในบุคคลที่ทำงานในฐานะเป็นผู้คุ้มครอง เช่น ผู้รักษาเงิน นักบัญชีหรือ ทำงานเกี่ยวกับการประกันต่างๆ และผู้ที่ทำหน้าที่ให้การรักษาพยาบาลเพื่อความปลอดภัยของผู้อื่น เช่นแพทย์ พยาบาล แม้กระทั่งคนชรา บุคคลทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะเฝ้าหาความปลอดภัยของผู้อื่น เช่น แพทย์พยาบาลแม้กระทั่ง คนชรา บุคคลทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะเฝ้าหาความปลอดภัยด้วย ทั้งสิ้น

3. ความต้องการความรัก และความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love needs)

ความต้องการความรัก และความเป็นเจ้าของเป็นความต้องการขั้น ที่ 3 ความ ต้องการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการความปลอดภัยได้รับการ ตอบสนองแล้ว บุคคลต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของโดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวหรือกับผู้อื่น สมาชิกภายในกลุ่มจะเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับ บุคคล กล่าวคือ บุคคลจะรู้สึกเจ็บปวดมากเมื่อถูก ทอดทิ้งไม่มีใครยอมรับหรือถูกตัดออกจากสังคมไม่ มีเพื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อจำนวนเพื่อนๆ ญาติพี่น้อง สามีหรือภรรยาหรือลูกๆ ได้ลดน้อยลงไป

4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Self-Esteem needs)

เมื่อความต้องการได้รับความรักและการให้ความรักแก่ผู้อื่นเป็นไปอย่างมีเหตุผลและ ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจแล้ว พลังผลักดัน ในขั้นที่ 3 ก็จะลดลงและมีความต้องการในขั้น ต่อไป มาแทนที่ กล่าวคือมนุษย์ต้องการที่จะได้รับความนับถือยกย่องออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 ความต้องการนับถือตนเอง (self-respect)คือ ความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่น ในตนเอง มีความแข็งแรง มีความสามารถในตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น

และมีความเป็นอิสระทุกคนต้องการที่จะรู้สึกว่ามีคุณค่าและมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในงาน ภารกิจต่างๆ

4.2 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others) คือ ความต้องการมีเกียรติยศ การได้รับยกย่อง ได้รับการยอมรับ ได้รับความสะดวก มีสถานภาพ มีชื่อเสียง เป็นที่กล่าวขาน และเป็นที่ยอมรับยินดีมีความต้องการที่จะได้รับความยกย่องชมเชยในสิ่งที่เขากระทำ ซึ่งทำให้รู้สึกว่าคุณค่าความสามารถของเขาได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization needs)

ถ้าความต้องการลำดับขั้นก่อนๆ ได้ทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างมีประสิทธิภาพ ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงก็จะเกิดขึ้น Maslow อธิบายความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงว่าเป็นความปรารถนาในทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งบุคคลสามารถจะได้รับอย่างเหมาะสมบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในขั้น สูงสุดนี้จะใช้พลังอย่างเต็มที่ในสิ่งที่ท้าทายความสามารถและศักยภาพของเขาและมีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเอง พลังแรงขับของเขาจะกระทำพฤติกรรมตรงกับความสามารถของตน กล่าวโดยสรุปการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะบรรลุถึงจุดสูงสุดของศักยภาพ เช่น “นักดนตรีก็ต้องใช้ความสามารถทางด้านดนตรีศิลปินก็ต้องวาดรูป กวีจะต้องเขียนโคลงกลอน ถ้าบุคคลเหล่านี้ได้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ก็เชื่อได้ว่าเขาเหล่านั้น เป็นคนที่รู้จัก ตนเองอย่างแท้จริง ” Maslow (1970 : 46) ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงจะดำเนินไปอย่างง่ายหรือเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยความเป็นจริงแล้ว Maslow เชื่อว่าคนเรามากจะกลัวตัวเองในสิ่งเหล่านี้ “ด้านที่ดีที่สุดของเราความสามารถพิเศษของเรา สิ่งที่ดีงามที่สุดของเรา พลังความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์” (อนิขวัง แก้วจางค์, 2552)

ดังนั้น ทฤษฎีความต้องการ ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า เป็นทฤษฎีพื้นฐานที่เป็นความต้องการของมนุษย์ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจตามลำดับขั้นตอน ไม่ว่าจะป็นวัยรุ่นหรือคนชรา ล้วนแต่ต้องการความพึงพอใจ แต่แต่ละบุคคลอาจจะมี ความพึงพอใจต่างกัน

2.4 ความต้องการของผู้สูงอายุ

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2550) ได้กล่าวถึงความต้องการของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ โดยยึดแนวคิดของคลาร์ค (Clark) พบว่า ผู้สูงอายุต้องการในสิ่งต่อไปนี้

1. ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
2. ต้องการมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ชุมชน
3. ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. ต้องการเข้าร่วมสนุกกับเพื่อนตามปกติ
5. ต้องการการยอมรับนับถือ

6. ต้องการแสดงออกในผลสำเร็จของตน

ศรีทัษทิม รัตนโกศล(2527) ได้กล่าวถึงความต้องการของผู้สูงอายุเป็นด้านต่าง ดังนี้

1. ความต้องการการสนับสนุนจากครอบครัว ผู้สูงอายุที่ถูกปล่อยให้อยู่โดดเดี่ยวจะขาดความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจรวมทั้งเศรษฐกิจ จึงต้องหันไปพึ่งการช่วยเหลือจากบุคคลหรือองค์กรสังคมสงเคราะห์ภายนอกครอบครัว ผู้สูงอายุจึงมีความต้องการที่จะได้รับการสนับสนุน จากครอบครัวของตนเองควบคู่ไปกับการช่วยเหลือจากภายนอกครอบครัว เช่น กลุ่มอาสาสมัคร ทั้งองค์การภาครัฐและองค์การภาคเอกชน

2. ความต้องการด้านการประกันรายได้โดยเฉพาะการประกันสังคมประเภทประกันชราภาพเมื่อเข้าสู่วัยชราและเลิกประกอบอาชีพแล้วจะได้รับบำนาญชราภาพเพื่อช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขและมั่นคงปลอดภัยตามควรแก่อัตภาพในบั้นปลายชีวิต ไม่เป็นภาระแก่บุตรหลานและสังคม

3. ความต้องการมีส่วนร่วมในชุมชน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบางประเภทในสังคม สังคมจึงควรให้โอกาสแก่ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น ให้มีโอกาสได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆในการพัฒนาตนเองในการปรับตัวให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆในการปรับปรุงวัฒนธรรมและในการรักษาสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจให้แข็งแรงอยู่เสมอ

4. ความต้องการที่ลดการพึ่งพาผู้อื่นให้น้อยลงหากครอบครัวและสังคมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัวและสังคมแล้วจะเป็นการช่วยผู้สูงอายุให้รู้จักพึ่งพาตนเองไม่เป็นภาระแก่สังคมในบั้นปลายชีวิต

5. ความต้องการทางสังคมของผู้สูงอายุได้แก่ ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว กลุ่มสังคม .ความต้องการการยอมรับและเคารพยกย่องนับถือจากบุคคลในครอบครัว และสังคมความรอบข้างต้องการเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในสายตาของสมาชิกในครอบครัว ของกลุ่ม ของชุมชน และของสังคม ความต้องการมีสัมพันธ์อันดีกับบุคคลภายในครอบครัว ชุมชน และสังคม สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุตรหลานในครอบครัว และสังคมได้.ความต้องการมีโอกาสทำในสิ่งที่ตนปรารถนา

6. ความต้องการทางกายและจิตใจเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุดในชีวิตมนุษย์ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ปัจจัย 4 ความต้องการทางด้านจิตใจ ได้แก่ความมั่นคงปลอดภัย โดยเฉพาะความต้องการด้านที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย คลายจากความวิตกกังวลและความหวาดกลัว ความต้องการได้รับการยอมรับนับถือความต้องการที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคม และครอบครัว ความต้องการโอกาสก้าวหน้า โดยเฉพาะในเรื่องของความสำเร็จของการทำงานในบั้นปลายชีวิต

7. ความต้องการด้านเศรษฐกิจ ต้องการได้รับการช่วยเหลือด้านการเงินจากบุตรหลาน เพื่อ สะสมไว้ใช้จ่ายในภาวะที่ตนเองเจ็บป่วย ต้องการให้รัฐช่วยจัดหาอาชีพเพื่อเป็นการเพิ่มพูนรายได้ ทั้งนี้ เพื่อตนเองจะได้มีบทบาททางเศรษฐกิจช่วยให้ตนพ้นจากภาวะบีบคั้นของเศรษฐกิจในสถานการณ์ปัจจุบันจากแนวคิดสรุปได้ว่าความต้องการของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมความต้องการ และการปรับตัวของผู้สูงอายุต้องได้รับการสนับสนุนจากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งตัวผู้สูงอายุเอง บุคคลในครอบครัว ชุมชน และนโยบายต่างๆ ของรัฐโดยการสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีเพื่อเป็นการลดปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (2556) ได้กล่าวถึงความต้องการของผู้สูงอายุไว้ว่า ต้องการพื้นฐาน 3 ด้าน

1. ความต้องการพื้นฐาน : ด้านร่างกาย (Physical Status Aging)

การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย : สภาพร่างกายและระบบประสาทสัมผัสเปลี่ยนแปลงไป เช่น “ตา” ฝ้าฟาง มองเห็นไม่ชัด “หู” ตึง ฟังไม่ได้ยิน “จมูก” ได้กลิ่นผิดไปจากเดิม หรือไม่ได้กลิ่นเลยซึ่งจะส่งผลให้ความอยากรับประทานอาหารลดลง หรือไม่มีความอยากรับประทานอาหารเลย เนื่องจากไม่ได้รับกลิ่นหอมของอาหารซึ่งเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความอยากรับประทาน “ฟัน” สึกกร่อนหรือหัก ส่งผลโดยตรงต่อการบดเคี้ยวอาหาร แม้ว่าผู้สูงอายุบางรายใช้ฟันปลอมทดแทน แต่ก็อาจยังเคี้ยวอาหารได้ลำบากหากไม่มีการดูแลเนื้อสัมผัสอาหารให้อ่อนนุ่ม และเป็นสาเหตุสำคัญให้รับประทานอาหารได้น้อยลง “ลิ้น” ประสาทรับรสเสื่อมลง ทำให้ไม่สัมผัสรสชาติอาหาร หรือมีการรับรสที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม นอกจากนี้ “ระบบทางเดินอาหาร” ที่ทำงานน้อยลง น้ำย่อยต่างๆ น้ำดี จากตับอ่อน รวมถึงการบีบตัวของกระเพาะและลำไส้ทำงานน้อยลง เป็นเหตุให้การย่อยดูดซึมอาหารลดน้อยตามไปด้วย ส่งผลต่อระบบการขับถ่าย เกิดอาการท้องผูก ท้องอืด มีแก๊ส แน่น จุกเสียด เกิดอาการไม่สบายหลังรับประทานอาหาร

2. ความต้องการพื้นฐาน : ด้านจิตใจ(Psychological Status of Aging)

การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ : ความเสื่อมถอยของสภาพร่างกาย การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม หรือแม้แต่โครงสร้างครอบครัวปัจจุบันที่เป็นครอบครัวเล็ก ผู้สูงอายุบางคนต้องอยู่ลำพัง ช่วยตนเองทุกด้าน หรือถ้าอยู่ร่วมกันก็อาจจะถูกทอดทิ้งในตอนกลางวัน เพราะลูกหลานต้องออกไปทำงานนอกบ้าน หลากหลายปัจจัยข้างต้น ส่งผลต่อจิตใจ อารมณ์ และการรับรู้ของผู้สูงอายุให้เปลี่ยนแปลงไป เช่น “ภาวะการรับรู้” ผู้สูงอายุเริ่มไม่รับรู้สิ่งใหม่ภายนอกบ้านหรือในสังคม ความจำก็ค่อยๆ เสื่อมลง “อารมณ์” ท้อแท้ชีวิต เสียใจ หงุดหงิดโกรธง่าย นอกจากนี้ยังมี “ความผิดปกติทางจิตใจ” ที่เกิดจากภาวะสมองเสื่อม และหลงลืมตามมา

3. ความต้องการพื้นฐาน : ด้านสังคมและเศรษฐกิจ (Social & Financial Status Aging)

การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและเศรษฐกิจ: ผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยเมื่อถึงวัยเกษียณหยุดทำงาน ยังคงยึดติดอำนาจหน้าที่ อาจเกิดความหงุดหงิด เสียหาย ไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ความเปลี่ยนแปลงทางการเงินจะเป็นปัญหาสำคัญ หากไม่มีรายได้หรือรายได้น้อยลง ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย อัตราดอกเบี้ยที่ลดลง ล้วนส่งผลกับรายได้ของผู้สูงอายุทั้งสิ้น ทำให้ต้องใช้เงินอย่างประหยัด

ดังนั้น ความต้องการของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ความต้องการพื้นฐานของผู้สูงอายุเพื่อการดำรงชีพ ดังนั้นจึงมีความต้องการทางร่างกาย จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ

3. บทบาทของเทศบาลในการดูแลผู้สูงอายุ

3.1 บทบาทตามพระราชบัญญัติ

บทบาทของเทศบาลในการสนับสนุนดูแลและการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุนั้นจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ที่กำหนดไว้ตามสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (รวมทั้งที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 13 พ.ศ.2552)

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูล
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

สิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ได้เพิ่มเติมสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ตามมาตรา 11

1. การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

2. การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
3. การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม
4. การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน
5. การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น
6. การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
7. การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
8. การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง
9. การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางการแก้ไขปัญหาครอบครัว
10. การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
11. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
12. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

3.2 การสนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุ

กิจกรรมทางสังคม

ได้แก่ การร่วมในงานบุญ งานประเพณี งานเทศกาล งานของเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นกิจกรรมภายในชุมชนที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังเข้าร่วมอยู่ นอกจากนั้นผู้สูงอายุบางส่วนยังเข้าร่วมเป็นสมาชิก ชมรมหรือกลุ่ม เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มศาสนา ซึ่งผู้สูงอายุเองเห็นด้วยว่ามีความจำเป็นที่ผู้สูงอายุควรเข้าสังคมพบปะกับบุคคลต่าง ๆ ในสังคมบ้าง โดยเฉพาะการพบปะพูดคุยกับลูกหลาน ญาติ เพื่อนฝูง ตลอดจนการดูโทรทัศน์กับครอบครัว ศึกษาปฏิบัติธรรม และปลูกต้นไม้กับครอบครัวหรือเพื่อนร่วมวัยเดียวกัน

กิจกรรมการออกกำลังกาย

เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นแก่ผู้สูงอายุซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงของ ร่างกายจากความเสื่อมจึง จำเป็นต้อง ออกกำลังกายเพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพและพิการของอวัยวะต่าง ๆ เช่น กล้ามเนื้อและข้อต่าง ๆ ปอด และหัวใจ เป็นต้น การออกกำลังกายยังช่วยให้ร่างกายคล่องตัว ไม่หกล้มง่าย และไม่อ้วนเกินไป ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเป็นโรคเบาหวาน ไขมันในเลือดสูง หรือความดันโลหิตสูง นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้สูงอายุได้ลดความเครียด และทำให้สมรรถภาพทางเพศดีขึ้นด้วย กิจกรรมการออกกำลังกาย มีหลายรูปแบบ ได้แก่ การทำกายบริหาร เช่น การรำมวยจีน การฝึกโยคะ เป็นต้น การทำกายบริหาร

จะช่วยทำให้ข้อต่อและกล้ามเนื้อแข็งแรง ทรงตัวดี ไม่หกล้มง่าย การออกกำลังกายแบบแอโรบิค เป็นการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างต่อเนื่อง นานประมาณ 3-5 นาทีขึ้นไป เพื่อช่วยป้องกันโรคเส้นเลือดหัวใจตีบ ซึ่งควรได้รับการตรวจสุขภาพ และคำแนะนำจากแพทย์ก่อน ทั้งนี้ควรเป็นการออกกำลังกายแบบแอโรบิคสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะและเหมาะสมสำหรับร่างกายของแต่ละคน ตัวอย่างของการออกกำลังกายแบบแอโรบิค ได้แก่ การวิ่งเหยาะๆ หรือจ็อกกิ้ง การเดินเร็ว ขี่จักรยาน วาดน้ำ การเต้นแอโรบิค หรือการใช้อุปกรณ์บางอย่าง เช่น การเดินบนสายพาน การขี่จักรยานอยู่กับที่

กิจกรรมการท่องเที่ยว

ได้แก่ การเดินทางไกลในโลกกว้าง การท่องเที่ยวในเมืองไทยทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด การเป็นมัคคุเทศก์หรือไกด์บรรยายในการท่องเที่ยว การเขียนหนังสือคู่มือการท่องเที่ยว เป็นต้น เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ของชีวิต เสริมสร้างความคิดให้ก้าวไกล ทำให้ชีวิตไม่ต้องอยู่กับที่ตลอดเวลา เหมือนกับไดชาร์จไฟหรือแบตเตอรี่ให้ตัวเอง ทำให้มองดูเปล่งปลั่งดังคนหนุ่มสาวอยู่เสมอ ชีวิตมีความสุขสนุกสนานไปอีกรูปแบบหนึ่ง แม้ว่าจะเหน็ดเหนื่อยกับการเดินทางบ้างก็ตาม แต่ก็เป็นการสร้างความสนุกสนานรื่นเริงบันเทิงใจได้เป็นอย่างดี เมื่อหัวใจเป็นสุข

กิจกรรมงานอดิเรก

เช่น การทำงานฝีมือ งานเย็บปักถักร้อย ทอผ้า ทำหุ่น ทำอาหารคาวหวาน งานวาดภาพ ฟ้อนรำหรือเต้นรำ ร้องเพลง งานช่างไม้ การจัดสวน เป็นต้น กิจกรรมงานอดิเรกนี้เป็นการทำงานที่ตนรักชอบ และประสงค์ที่จะทำต่อไปเพื่อความผ่อนคลาย ความบันเทิงให้กับชีวิตตนเอง บางครั้งรู้สึกอึดอัดและพึงพอใจกับผลงานที่ได้รับ เช่นงานฝีมือต่าง ๆ (พรชูลีย์ นิลวิเศษ, 2552)

3.3 การดูแลและการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุ

การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุแบบสถาบัน ประกอบด้วย บริการบ้านพักฉุกเฉิน จัดบริการเลี้ยงดูผู้สูงอายุชั่วคราว การเลี้ยงดูผู้สูงอายุ จัดให้มีปัจจัย 4 ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต คือ จัดที่พักอาศัย อาหาร วันละ 3 มื้อ เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ให้มีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจในบั้นปลายชีวิต ให้เป็นอยู่ตามสมควรแก่อัตภาพ บริการด้านจิตวิทยา บริการทางแพทย์และอนามัย งานอาชีพบำบัด บริการนันทนาการบริการด้านศาสนา บริการด้านการฌาปนกิจ ศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนา ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์การจัดสวัสดิการสังคมในชุมชน ศูนย์บริการให้คำแนะนำปรึกษาเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ เป็นสวัสดิการของรัฐบาลอย่างหนึ่งที่มอบให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2535 จนถึงปัจจุบันจำนวนเงินเบี่ยงชีฟที่จะได้รับ อายุ 60 - 69 เบี่ยงชีฟ เดือนละ 600 บาท อายุ 70 - 79 เบี่ยง

ยังชีพ เดือนละ 700 บาท อายุ 80 – 89 เบี้ยยังชีพ เดือนละ 800 บาท อายุ 90 ปีขึ้นไป เบี้ยยังชีพ เดือนละ 1000 บาท

ด้านสวัสดิการสังคมกับผู้สูงอายุในประเทศไทย ได้แบ่งผู้สูงอายุออกเป็น 5 ประเภทคือ

1. ผู้สูงอายุที่สามารถทำงานเลี้ยงตนเองได้ ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น
2. ผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้ว เลี้ยงตนเองด้วยเงินบำเหน็จที่เก็บได้
3. ผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้ว เลี้ยงตนเองด้วยเงินบำนาญ
4. ผู้สูงอายุที่อยู่กับครอบครัวบุตรหรือญาติ ต้องพึ่งพาเขาเพียงบางส่วนหรือโดยสิ้นเชิง
5. ผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งบริการของรัฐหรือเอกชน ถ้าปราศจากบริการนี้แล้ว จะทำให้มีชีวิตที่

ลำบาก

กองทุนผู้สูงอายุ เป็นความรับผิดชอบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2556 มาตรา 13 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้ง "กองทุนผู้สูงอายุ" ขึ้น ในสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน ผู้สูงอายุ ให้มีศักยภาพความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง โดยกองทุนผู้สูงอายุมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และสนับสนุนผู้สูงอายุ

เป็นกลไกสนับสนุนการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและมีพันธกิจที่สำคัญ คือ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็งของเครือข่ายองค์กรด้านผู้สูงอายุในการดำเนินกิจกรรม คุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนผู้สูงอายุ เสริมสร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ศักยภาพของตนเองอย่างมีศักดิ์ศรี พัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

กิจกรรมกองทุนผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์ คือ สนับสนุนเงินอุดหนุนโครงการให้องค์กรที่ทำงานด้านผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อส่งเสริมกิจกรรมผู้สูงอายุในลักษณะกลุ่ม ชมรม ศูนย์บริการ ศูนย์อเนกประสงค์ในชุมชน การให้ทุนประกอบอาชีพ ประเภทกู้ยืมรายบุคคล และรายกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุ

กิจกรรมที่กองทุนให้การสนับสนุน แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การให้การสนับสนุนโครงการ กรอบวงเงินที่ให้การสนับสนุน ซึ่งแบ่งตามขนาดของโครงการ คือ โครงการขนาดเล็ก ในวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท โครงการขนาดกลาง วงเงินเกิน 50,000 – 300,000 บาท และ โครงการขนาดใหญ่ วงเงินเกิน 300,000 บาท ขึ้นไป การให้บริการกู้ยืมเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การกู้ยืมรายบุคคล รายละไม่เกิน 30,000 บาท และ การกู้ยืมรายกลุ่ม กลุ่มละไม่น้อยกว่า 5 คน กลุ่มละไม่เกิน 100,000 บาท (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2556)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กฤตวิทย์ สวัสดิ์มงคล (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทในการดูแลผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1.ปัญหาสุขภาพและวิถีชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว และศึกษาความคาดหวังของผู้สูงอายุที่มีต่อองค์กรชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว และศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวในการดูแลผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวมีปัญหาสุขภาพทางร่างกาย เช่น อาการปวดหลัง ปวดข้อ เหนื่อยง่าย ปัญหาสุขภาพด้านจิตใจของผู้สูงอายุ และทำสิ่งต่าง ๆ ได้ช้าลง มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพ ปัญหาสุขภาพด้านสังคม มีสภาพร่างกายเป็นอุปสรรคในการร่วมกิจกรรมทางสังคม มีเวลาพบปะพูดคุยกับเพื่อนฝูง เพื่อนบ้าน ญาติน้อยลง บทบาทในการดูแลผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว จากที่ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ได้มีการสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองบัว จัดสวัสดิการเพื่อสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ และสร้างลานกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุในตำบล สนับสนุนการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุและมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีอนามัยตำบลหนองบัว องค์การบริหารส่วนจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการดูแลผู้สูงอายุ เป็นการแจกถุงยังชีพ การดูแลรักษาสุขภาพการออกหน่วยเคลื่อนที่ให้กับผู้สูงอายุ

อรอนงค์ แจ่มผล (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 445 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชรในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ รองลงมาคือ ด้านการบริการผู้สูงอายุ อันดับสาม คือ ด้านการประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการบริหารการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกปี รองลงมาคือ นโยบายดำเนินงานด้านผู้สูงอายุไม่ชัดเจน อันดับสาม คือ งบประมาณในการดำเนินงานตามแผนงาน / โครงการมีน้อย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อจัดทำกิจกรรมเสริมรายได้โดยผู้สูงอายุมีส่วนร่วมมีน้อย รองลงมา คือ ไม่มีการปรับสภาพแวดล้อม สถานที่สาธารณะให้เหมาะสมและปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ เช่น ถนน ทางเดิน

อาคาร ห้องสุขา อันดับสาม คือ การสนับสนุนกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุไม่เพียงพอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่มีการบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ

สุพรรณษา วังศิริ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของการดูแลผู้สูงอายุในการดูแลผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือเพื่อศึกษาเป็นแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคมของผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุ และบทบาทในการดูแลผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า 1.ปัจจัยสนับสนุนด้านครอบครัวของผู้ดูแลผู้สูงอายุในภาพรวมในระดับปานกลาง ด้านสังคมในระดับน้อย และมีบทบาทในการดูแลผู้สูงอายุในระดับน้อย 2. แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้ดูแลผู้สูงอายุ คือ ส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้ความสำคัญปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม และบทบาทในการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อส่งผลทำให้การดูแลผู้สูงอายุดีตามไปด้วย ส่วนด้านการพัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหาในครอบครัว และการจัดช่องทางการให้การช่วยเหลือจากสมาชิกภายนอกครอบครัวและญาติพี่น้อง ในด้านข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด

ศิริกร ไชยชนะ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์โดยรวมและรายด้าน เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามหมู่บ้าน เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจกับการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกพบว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจที่ได้รับการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ มากที่สุดคือ ขั้นตอนการสำรวจข้อมูล และสิทธิการรับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุแก่ประชาชนทั่วไป ควรตรวจสอบรายชื่อผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติครบถ้วนก่อน

พรพรม ไชยชัยภูมิ และ ภรณ์ ศิริโชติ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลโนนไทย อำเภอ โนนไทย จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุและเพื่อเสนอแนวทางในการจัดสวัสดิการ

สำหรับผู้สูงอายุในเขต เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ประธานกรรมการชุมชน ประธานศูนย์สงเคราะห์ราษฎร ประจำ ชุมชน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ ชุมชน กลุ่มชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลโนนไทย และตัวแทนประชาชนทั่วไป จาก 8 ชุมชนของเทศบาล ตำบลโนนไทย รวมทั้งสิ้น 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง 12 ด้านตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 ดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม 2553 ผลการศึกษาประเด็นความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุพบว่า ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย ได้รับสวัสดิการการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ อย่างทั่วถึง แต่ต้องการให้เพิ่มวงเงินเบี้ยยังชีพ เป็นเดือนละ 1,000 บาท ความต้องการอื่นที่สำคัญ คือ ต้องการพัฒนาตนเองและต้องการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางสังคม และต้องการการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่าย ต้องการให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุในชุมชน ยังพบปัญหาได้รับสวัสดิการการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพช้าอยู่บ้างในบางครั้ง ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้คือเทศบาลตำบล โนนไทยควรจัดให้มีศูนย์บริการชุมชนเอนกประสงค์แก่ผู้สูงอายุจัดให้มีบุคลากร ของเทศบาลที่รับผิดชอบด้านผู้สูงอายุ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส). และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน

วันอีติริส อารง (2554) ได้ทำการศึกษา เรื่องแบบการดูแลผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาใหม่ในเขตตำบล ศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ศึกษาความต้องการด้านการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ และศึกษาหาแนวทางในการกำหนดนโยบายแบบการดูแลผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาใหม่ในเขตตำบล ศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษา พบว่า ในพื้นที่มีปัญหาทั้ง 3 ด้าน ทั้งด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านรายได้ ความต้องการของผู้สูงอายุจากแบบสอบถามผู้สูงอายุมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาใหม่ในเขตตำบล ศาลาใหม่ ดูแลผู้สูงอายุทั้ง 3 ด้าน คือด้านสุขภาพอนามัย เป็นปัญหาลำดับแรก ด้านที่อยู่อาศัย เป็นลำดับที่สอง ส่วนด้านรายได้เป็นลำดับที่สาม การกำหนดนโยบายเพื่อดำเนินการดูแลผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาใหม่ ทั้ง 3 ด้าน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านรายได้ การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุแบบองค์รวมได้แก่ พัฒนาศักยภาพชมรมผู้สูงอายุ จัดตั้งชมรมออกกำลังกาย การบริการตรวจสอบสุขภาพเคลื่อนที่ องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาใหม่จัดตั้งงบประมาณ 250,000 บาท ทางด้านที่อยู่อาศัยจัดสร้างที่พักอาศัย งบประมาณ 400,000 บาท ส่วนทางด้านรายได้ การส่งเสริมรายได้ให้ผู้สูงอายุได้แก่ ฝึกอบรม การสร้างอาชีพ จัดหาสถานที่ในการประกอบอาชีพ งบประมาณ 250,000 บาท

ทัศนวรรณ พันธเสน และกฤษยา ลีฬหาวงศ์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลธัญบุรี อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี การศึกษานี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลธัญบุรี เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลธัญบุรี อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลธัญบุรีมีปัญหาและอุปสรรคเรียงลำดับดังนี้ สวัสดิการด้านบริการทางสังคม ร้อยละ 90.3 รองลงมาคือด้านสุขภาพ ร้อยละ 85.3 ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 84.9 ด้านความมั่นคงทางสังคม ร้อยละ 79.1 ด้านนันทนาการ ร้อยละ 78.6 ด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 74.8 และด้านการศึกษา ร้อยละ 66.6 และแนวทางพัฒนาที่ต้องแก้ไขปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ คือ 1. ควรตรวจเยี่ยมและดูแลรักษาสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนอย่างต่อเนื่อง 2. ควรมีกิจกรรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจ 3. ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้มากขึ้น 4. ควรมีการประเมินผลการจัดระบบสวัสดิการผู้สูงอายุตลอดเวลา 5. ควรพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการด้านสวัสดิการสังคมให้มีประสิทธิภาพ 6. ควรมีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว

นันทนา อยู่สบาย (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ และเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ สามารถสรุปได้ว่า มีความต้องการสวัสดิการ สังคมของผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความต้องการมากที่สุดคือด้านความปลอดภัย ในชีวิต รองลงมา ด้านสุขภาพอนามัย ด้านนันทนาการ และด้านการศึกษา น้อยที่สุดคือด้านที่อยู่อาศัย การเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบล ศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

จารุณี รัตนจินดา (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศึกษาบทบาทของผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เทศบาลตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม ของผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เทศบาลตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า แนวทางในการดูแลผู้สูงอายุในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ โดยการเสริมสร้างความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้เข้าสู่วัยสูงอายุอย่างมีคุณภาพ มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านส่งเสริมให้เกิดการออม

เพื่อจัดสวัสดิการในชุมชน ส่งเสริมภูมิปัญญาผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง บุคคลในครอบครัวหรือญาติพี่น้องคนอื่น ๆ ควรจะมีส่วนช่วยเหลือครอบครัวเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ดูแล ชุมชนควรส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว โดยการจัดกิจกรรม โครงการ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในครอบครัวเพื่อให้สมาชิกเข้าใจบทบาทของแต่ละคนในการปรับตัวเข้าหากัน เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุให้กับคนทุกวัย และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิที่ผู้สูงอายุควรจะได้รับ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นศึกษาบทบาทของผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เทศบาลตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม ของผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เทศบาลตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์โดยรวมและรายด้าน เพื่อศึกษาระดับความพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ ที่ได้ศึกษาถึงความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ และปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรนำไปใช้ประกอบการวางแผนกำหนดนโยบาย รวมถึงการค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในท้องถิ่นได้ตรงตามเป้าหมายและความต้องการ เพื่อพัฒนา และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่ศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เพื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดูแลผู้สูงอายุของเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดยมีขั้นตอนใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการศึกษา
2. การเลือกพื้นที่วิจัย
3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและเกณฑ์การคัดเลือก
4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1 รูปแบบการศึกษา

การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึกนายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองสวัสดิการสังคมฝ่ายสังคมสงเคราะห์ และผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปโดยใช้แนวคำถามที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการดูแล ปัญหาและอุปสรรคของการดูแลผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปที่มีรายชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในชุมชนเตาปูน ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจึงนำข้อมูลมาจัดเป็นหมวดหมู่ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการศึกษา

2. การเลือกพื้นที่วิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้คัดเลือกพื้นที่ในการศึกษาแบบเจาะจงคือ ชุมชนเตาปูน ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีเป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 11.5 ซึ่งจัดได้ว่ากำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society)

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและเกณฑ์การคัดเลือก

บุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้แก่ นายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปที่มีรายชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในชุมชนเตาปูน ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ไม่นต่ำกว่า 5ปี และมีศักยภาพในการโต้ตอบเพื่อให้ได้ข้อมูลและยินดีในการให้ข้อมูล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Instructure Interview)

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Instructure Interview) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยนำข้อมูลแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำมากำหนดประเด็นและแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่สอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 สำหรับนายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี จะสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองสวัสดิการสังคมฝ่ายสังคมสงเคราะห์ จะสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 3 สำหรับผู้สูงอายุ จะสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวกับความต้องการของผู้สูงอายุ และ ความพึงพอใจในการดำเนินการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากหนังสือ บทความ วารสาร รายงาน และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุความรู้เกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลในการดูแลผู้สูงอายุ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการดำเนินการศึกษาวิจัยกำหนดแนวคำถามในการสัมภาษณ์ การสรุป และการวิเคราะห์ผลการวิจัย

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในการลงพื้นที่ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) และใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือ นายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองสวัสดิการสังคมฝ่ายสังคมสงเคราะห์ และผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปตามที่ตั้งไว้ โดยมีการกำหนดแนวคำถามไว้ล่วงหน้าซึ่งคำถามที่ใช้มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด เป็นแนวทางที่มีความเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อให้ประเด็นคำถามที่ใช้มีความครอบคลุม ซึ่งในการสัมภาษณ์ข้อมูลที่ได้จะตั้งอยู่บนความยืดหยุ่น และความเหมาะสมกับสถานการณ์

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการศึกษาเอกสาร และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมจะนำตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) วิเคราะห์ สรุปและนำเสนอในรูปแบบของการวิเคราะห์พรรณนา (Analysis Description)

7. การพิทักษ์สิทธิกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้คำนึงถึงจรรยาบรรณผู้วิจัย และผู้พิทักษ์สิทธิตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการเก็บข้อมูลจนกระทั่งนำเสนอผลงานการวิจัย ดังนี้

7.1 ผู้วิจัยแนะนำตัวแก่ผู้ให้ข้อมูล เพื่อทราบว่าเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อนำไปประกอบการทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรฯ รวมทั้งแจ้งให้ทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

7.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลแต่ละราย รวมทั้งขออนุญาตบันทึกข้อมูลด้วยเครื่องบันทึกเสียงตลอดการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และครบถ้วน

7.3 ผู้วิจัยได้แจ้งผู้ให้ข้อมูลทราบว่าการนำเสนอข้อมูลของผู้วิจัยจะนำเสนอในภาพรวม ไม่เจาะจงรายบุคคลโดยจะไม่ส่งผลกระทบต่อทางลบ หรือสร้างความเสียหายต่อผู้ให้ข้อมูลทั้งต่อตัวบุคคลและต่อองค์กร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรีและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายกองสวัสดิการสังคมและผู้สูงอายุที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในชุมชนเตาปูน เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี รวมทั้งสิ้น 13 คน ผลการศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
2. บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ
3. ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

ส่วนที่ 1 ความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

จากการศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 10 รายพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการทั้งหมด 4 ด้าน คือ ความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ความต้องการด้านสังคม และความต้องการความปลอดภัย

1.1 ความต้องการด้านร่างกาย

จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 65-70 ปี และจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลผู้สูงอายุพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีปัญหาความเสื่อมโทรมของร่างกายซึ่งเป็นไปตามวัย โดยเฉพาะอาการข้อเข่าเสื่อม ปวดเมื่อย และมีโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จึงต้องการการสนับสนุนในเรื่องให้มีการตรวจสุขภาพ การตรวจเยี่ยม การสนับสนุนเวชภัณฑ์ยารักษาโรค ดังดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“ความต้องการด้านร่างกาย ป้าก็อยากหายป่วย อยากมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงเหมือนทุกคนแหละ เทศบาลเขาก็มาช่วยเหลือนะ มาถามว่า ป่วยเป็นอะไร เดี่ยวเทศบาลจะมีตรวจสุขภาพประจำปี ป้ามาตรวจที่นี้ได้ละ ฟรี มีหมอมามาตรวจให้เลย ปกติจะมีอาสาสมัครมาถามบ้างอะไรบ้างนั่นแหละ”

(ยายอ้วน, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“อยากให้เทศบาลส่งหมอมามาตรวจตามบ้าน 2-3 เดือนครั้งก็ได้ สำหรับป้าเองก็ต้องไป โรงพยาบาลประจำอยู่แล้ว คือป้าไม่อยากจะไปโรงพยาบาลเลย บริการไม่ดีเลยทำให้ไม่อยากไป จึงอยากให้เทศบาลมาช่วยเหลือนะเวชกัณฑ์ยา”

(เสริม, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“คนเราก็อยากสุขภาพร่างกายแข็งแรงทุกคน แต่คนเราก็ต้องเปลี่ยนไปตามเวลา บางคนแก่เฒ่า ร่างกายยังแข็งแรงก็โชคดี บางคนเดินไม่ได้ก็ต้องดูแลตัวเอง ซ้ำยา เป็นโรคต่าง ๆ ตามมาเยอะแยะ คนแก่ส่วนใหญ่ไม่ต้องการอะไรมาก อยากให้ลูกหลานมาดูแลบ้าง บางทีพูดไปก็น้อยใจ เด็กสมัยนี้ฟังไม่ค่อยได้ ไม่ค่อยมาสนใจคนแก่หรอก ก็ต้องดูแลตัวเองไป ป้าไม่ว่าพวกหนูนะ พูดถึงหลายๆ คนเป็นแบบนี้”

(ป้าเล็ก, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“ผู้สูงอายุทุกคนก็อยากร่างกายแข็งแรงนั่นแหละ ตามอายุ คนเราจะมีใครอยากเจ็บ อยากป่วย ไม่มีหรอก ถ้ามว่าตอนนี้ยังเดินไปไหนได้เอง หากวันหนึ่งเราไม่สามารถไปด้วยตนเองได้ คนที่มีลูกหลาน ดูแลก็ดีไป บางคนไม่มีถ้าไม่มีต้องทำยังไงละ ก็ต้องพึ่งตัวเอง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน จะไปให้คนอื่นมาช่วยเราตลอดไม่ได้หรอก เด็กสมัยนี้ ยังไม่เข้าใจหรอก โต้ไป แก่ไป มันทำอะไรด้วยตนเองมันลำบากมาก อย่างยายอีกไม่กี่ปีก็จะ 70 ปีแล้วบางครั้งมันท้อแท้ชีวิตนะ เราทำอะไรเองแล้วไม่ได้ก็ต้องพึ่งให้คนอื่นช่วย บางทีมันก็ไม่อยากช่วยหรอก ทำหน้าที่ไม่พอใจบ้างอะไรบ้าง ”

(ยายใต้, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

1.2 ความต้องการด้านสวัสดิการเบี้ยยังชีพ

จากนโยบายการสนับสนุนสวัสดิการเบี้ยยังชีพจากภาครัฐในปัจจุบันจะอยู่ที่ 600 บาท ต่อเดือนสำหรับผู้สูงอายุในช่วงระหว่าง 60-69 ปี และ 700 บาทต่อเดือนสำหรับผู้สูงอายุในช่วงระหว่าง 70-79 ปี 800 บาทต่อเดือนสำหรับผู้สูงอายุในช่วงระหว่าง 80-89 ปีและ 1,000 บาทต่อเดือนสำหรับผู้สูงอายุ 90 ปีขึ้นไป รวมถึงสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุที่พิการ และสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นผู้พิการพิเศษซึ่งข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับจะไม่มีการเปิดเผย ถ้าผู้สูงอายุที่มีร่างกาย

พิการก็มีสิทธิรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพทั้ง 2 ด้านทั้งสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้พิการ

จากการศึกษาพบว่าสำหรับผู้สูงอายุส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงสวัสดิการเบี้ยยังชีพ และมีความพึงพอใจต่อนโยบายการสนับสนุนสวัสดิการเบี้ยยังชีพที่ได้รับจากทางภาครัฐ เนื่องจากผู้สูงอายุสามารถนำสวัสดิการเบี้ยยังชีพไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันประกอบกับผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานหารายได้ด้วยตนเองได้ บางส่วนต้องขอจากลูกหลาน และบางส่วนไม่มีลูกหลานดูแล อย่างไรก็ตามผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความต้องการให้เพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพในอัตราที่สูงขึ้นเพื่อค่าใช้จ่ายทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวัน และค่ารักษาพยาบาลของผู้สูงอายุ ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“สวัสดิการเบี้ยยังชีพตอนนี้ป่าอายุ 67 ปี ได้ 600 บาท พุดจริงๆ 600 บาท มันไม่พอใช้ ซื้อมันข้าว น้ำพริก อะไรไม่กี่วันก็หมดแล้ว ได้สวัสดิการเบี้ยยังชีพมา 600 บาท ถ้าไม่ได้อันนี้มาจะเอาเงินมาจากไหน ก็ต้องพึ่งลูกหลาน บางครั้งก็ไม่อยากไปขอพวกมันหรอก ถ้าหากอยากได้ ก็อยากจะได้เพิ่มเป็น 1,000 บาทก็ได้ แต่ถ้าพุดจริง ๆ เขามาช่วยเหลือผู้สูงอายุ ได้ 600 บาทก็ดีแล้ว ใครอยู่ดีๆ จะนำเงินมาให้ สวัสดิการเบี้ยยังชีพสำคัญนะ สำคัญมากๆ ป่าเองก็อยากมีเงินของตัวเองโดยไม่ต้องไปขอลูกหลาน”

(ป่าเล็ก, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“ทุกวันนี้ป่าไม่มีรายได้อะไรเลย ก็ต้องพึ่งจากสวัสดิการเบี้ยยังชีพที่ได้มานี้แหละ อาชีพก็ไม่มี อีกอย่างอายุขนาดนี้แล้ว จะให้ไปทำงานก็ไม่มีใครให้ทำ ลูกหลานก็ไม่มี ต้องพึ่งตัวเองต้องพึ่งจากนี้แหละ สวัสดิการเบี้ยยังชีพจากทางนี้จากเทศบาลนี้แหละ ป่าอายุ 60 กว่าแล้วได้ 600 บาท อยากได้เพิ่มแต่ได้เท่านี้ก็ยั้งดี”

(ณิ, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“เบี้ยยังชีพป่าอยากได้สัก 1,000 บาททุกวันนี้ถึงจะทำอาชีพค้าขาย อยู่ที่บ้าน เราก็ขายไปวัน ๆ กำไรไม่ได้เท่าไร ทุกวันนี้ได้สวัสดิการเบี้ยยังชีพ 600 บาท มันน้อยแต่ก็ดีกว่าไม่ได้เลย บางทีนับวันรอว่าเมื่อไรจะได้สวัสดิการเบี้ยยังชีพ ดีใจนะถึงมันจะได้เท่านี้ ถ้ามว่า 600 บาทใช้ได้ก็วัน ไม่ก็วันก็หมดแล้ว อยากได้เพิ่มป่าก็บอกพุดเล่น ๆ กับเจ้าหน้าที่นะ เจ้าหน้าที่จำเมื่อไรจะเพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพ”

(ป่ากัญญา, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“สวัสดิการเบี้ยยังชีพได้ถ้าอยากจะได้เพิ่มได้ก็จะดีนะ ทุกวันนี้ไม่มีรายได้เลย นอกจากสวัสดิการเบี้ยยังชีพก็ไม่ได้เงินจากไหนเลย แต่ลูกหลานก็ยังส่งให้ใช้ ได้สัก 1,500 จะดีมากเพราะทุกวันนี้ไม่สบาย ต้องไปหาหมอบ่อยมาก อีกอย่างได้ก็อยากได้เพิ่มสักนิด”

(เสริม, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“สวัสดิการเบี้ยยังชีพได้เดือนละ 600 บาทน้อยนะทุกวันนี้ซื้อข้าวจานหนึ่ง 30-40 บาทไม่ใช้จาน 5-10 บาท อย่างว่า เขาก็ช่วยเหลือแล้ว จะไปพูดอะไรได้จะไปขอเดือนละ 1,000 มันก็ลำบาก แต่ได้ก็ดีนะ มันมีค่าช่วยเหลือกับผู้สูงอายุได้เยอะ”

(ผ่อง, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“ป่าเองเวลาเจอเจ้าหน้าที่ ก็จะพูดกับเจ้าหน้าที่เสมอว่า เมื่อไรเบี้ยจะได้ ตังหมดแล้ว อยากได้เพิ่มแล้ว 600 บาทไม่พอใช้ เจ้าหน้าที่ก็ยิ้มก็ตอบว่า มันยังเพิ่มไม่ได้ต้องรอรัฐบาลอะไรไม่รู้ ป่าเองก็เข้าใจนะ 600 บาท ได้ก็ดีกว่าไม่ได้ ถ้าไม่ใช่จากรัฐบาลจะมีใครมาเอาเงินให้อยู่ดีๆจะมาแจก ไม่มีหรอก มีกลุ่มอาสาสมัครหมู่บ้านมาบ่อยช่วงนี้ ป่าวันนี้กินข้าวยัง เป็นอะไรไหม เดี่ยวจะมีการโนนนี้มาประกาศบอกแต่ก่อนก็มีแต่รถของเทศบาลมา ฟังไม่รู้เรื่องเลย”

(ยายใต้, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

1.3 ความต้องการด้านสังคม

ความต้องการทางสังคมเป็นหนึ่งในปัจจัยความต้องการของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่ม และได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกของกลุ่มในสังคมหรือ การมีมิตรภาพนั่นเอง

จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความต้องการรวมกลุ่มทางสังคมระหว่างผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน พบปะพูดคุยกันตามร้านค้าในชุมชน และการไปเยี่ยมที่บ้านของกันและกันระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันเป็นประจำเพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่รู้สึกเหงา ผู้สูงอายุบางคนยังมีลูกหลานมาเยี่ยมหา ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“ป่าอยากให้เจอเพื่อนในวันเดียวกันได้เจอ ได้คุยบ่อย ๆ อย่าง ป่ายังมีป่าก็ญาติจะมาหาป่าบ่อยๆ เพราะอยู่ใกล้กันสะดวกนาน ๆ ที จะได้เจอคนอื่น อยู่คนเดียวมันเงิบเหงา มาหาคนอื่นมันยังได้คุยไม่เหงา”

(ณิ, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“ยายมีคนมาเยี่ยมมาหาเยอะ ไม่เหงา คือคนแก่ส่วนใหญ่ก็อยากอยู่กันเป็นกลุ่ม สังคม ได้พูดได้คุย ถ้าอยู่บ้านเฉย ๆ มันเจิบเหงา บางคนมีลูกหลานก็ไปทำงานอยู่คนเดียว อย่างยายเองไม่อยากจะอยู่คนเดียว นั่งหน้าบ้านนี้แหละเดี๋ยวก็มีคนมาหาเอง”

(ยายแต้ว, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“สังคมผู้สูงอายุตอนเย็น ๆ จะไปเจอกันที่ร้านค้านี้แหละ มานั่งคุย นั่งเถียงกันเป็นประจำทุกวัน”

(ผ่อง, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

1.4 ความต้องการความปลอดภัย

ความต้องการความปลอดภัยเป็นเป็นความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากอันตรายทั้งร่างกายและจิตใจ อาทิเช่น การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สิน ไม่มีมลพิษ สะอาดไม่มีอันตราย กฎระเบียบคุ้มครองเพื่อสร้างความมั่นคงต่อสุขภาพและจิตใจ

จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการอาศัย เช่น ต้องการให้มีการกำจัดขยะในชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดโรค ต้องการไฟส่องสว่างตามตรอกซอกซอยเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม และต้องการให้ดูแลจัดการสุนัขจรจัดที่อาจสร้างอันตรายให้กับผู้สูงอายุในชุมชน ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“อยากให้มาสนับสนุนเรื่องอาชีพเพราะป่าเองไม่มีรายได้ข้อยื่นเลย ลูกหลานก็ไม่มี อยากให้เขามาช่วยเหลืออาชีพเล็ก ๆ น้อยๆ ให้ผู้สูงอายุ เพราะใช้ชื่อของประจำวัน 600 บาทจากสวัสดิการเบี้ยยังชีพไม่กี่วันก็หมดแล้ว ให้ได้มีอาชีพให้มีรายได้เสริม”

(ณิ, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“อยากให้เทศบาลเข้ามาช่วยเหลือเกี่ยวกับความปลอดภัย ในชุมชนเตาปูนมีคนอาศัยอยู่เยอะ บางครั้งก็มีโจร บางซอยก็มีต๋อง อยากให้มาช่วยเหลือในส่วนนี้ และก็เรื่องที่พักอาศัยในซอยมีคนอาศัยอยู่ บ้านเก่า อยากให้มาช่วยเหลือคนอื่น ๆ ที่มีปัญหาด้านนี้ป่าสมบูรณ์ในซอยไม่มีลูกหลานก็ต้องพึ่งตนเอง ตอนนี้อยู่มีอาชีพค้าขายได้ แล้วต่อไปถ้าทำไม่ได้ จะทำอย่างไรก็ต้องพึ่งจากเทศบาล รัฐบาลนี้แหละ”

(ยายแต้ว, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“อยากให้เทศบาลแก้ปัญหาหมาจรจัดในชุมชน หมาเยอะมากเวลากลางคืนจะเห่าส่งเสียงรบกวน และเรื่องกำจัดขยะ แต่ก่อนมีการพ่นควันไล่ยุง เดี่ยวนี้ไม่เห็นมีมาเลย อยากให้เทศบาลมาดูแลในส่วนนี้”

อีกทั้งเรื่อง แสงสว่างตอนกลางคืน ในชุมชนเตาปูนมีหลายซอยคนอาศัยอยู่เยอะ กลางคืนน่ากลัว บางที่ไฟไม่ติด หมาก็เยอะ อยากให้มาแก้ไขและช่วยเหลือในด้านนี้”

(ผ่อง, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“ชุมชนเราคนเยอะ พุดง่าย ๆ เลยคนเยอะเด็กเยอะ โจรก็มีบางครั้งมันก็ไม่ปลอดภัยกับเรากลางวันยังมีคนเข้าออกเยอะแยะ เตาปูนซอยเยอะบางซอยกลางคืนหลอดไฟขาดมีดน่ากลัว ป้าเองอยู่นี่มานานเวลามีปัญหาอะไรก็บอกประธานชุมชนเขาทำงานอยู่ในเทศบาล เราก็บอกเขาก็จะไปดำเนินการให้เขาทำงานดีนะ เขามาซื้อของที่ร้านบ่อย ๆ เราก็บอกเขาไป แถวนี่เขารู้จักหมดคนนี้อยู่บ้านไหน ชื่ออะไร อยากให้ดูแลเรื่องอาชีพ”

(เยาว์, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

ส่วนที่ 2 บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ

บทบาทของเทศบาลในการสนับสนุนดูแลและการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุนั้นจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ที่กำหนดไว้ตามสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้มีข้อกำหนดไว้ว่าเทศบาลต้อง ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ จากการศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุพบว่าเทศบาลเมืองกาญจนบุรีดำเนินกิจกรรมในการดูแลผู้สูงอายุในด้านสำคัญ ได้แก่ สวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมส่งเสริมส่งเสริมผู้สูงอายุ การช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวก

2.1 สวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

การสนับสนุนสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดสรรให้แก่ผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ มีการกำหนดวันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพในลักษณะปีต่อปี และผู้สูงอายุต้องแจ้งความประสงค์ที่จะรับปีต่อปี

จากการศึกษาพบว่า ในเขตชุมชนเตาปูน เป็นพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจำนวน 362 คน มีผู้สูงอายุยื่นตามความประสงค์จำนวน 325 ราย ในส่วนของ 37 คนยังไม่ได้ยื่นตามความประสงค์ที่จะรับ โดยช่องทางการรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพมีการดำเนินการมารับจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรีด้วยตนเองหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้สูงอายุ และการดำเนินการโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารกรุงไทยเท่านั้น ปัญหาและอุปสรรคจะเป็นการแจกจ่ายล่าช้าในบางครั้ง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะทราบถึงสิทธิในการรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพด้วยตนเอง และมีความต้องการที่จะให้เพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพการกระจายข่าวสารจะมีการ

ประกาศผ่านทางเสียงตามสาย ประธานชุมชน และรถกระจายเสียงของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“โดยสวัสดิการเบี้ยยังชีพมีการดำเนินการมารับจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีการดำเนินการด้วยตนเองหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้สูงอายุ และการดำเนินการโอนเงินผ่านบัญชี และต้องเป็นธนาคารกรุงไทยเท่านั้น ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุเขาจะรู้ว่าตัวเองอายุถึง 60 ปี แล้วเขาจะได้รับสิทธิอะไรบ้าง โดยบางคนเตรียมตัวตั้งแต่อายุ 59 ปี สวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุจะได้รับตามสิทธิซึ่งได้รับแน่ๆ แต่ก็ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับ รัฐบาลโอนให้จังหวัด และจังหวัดถ่ายโอนมาให้เทศบาล ซึ่งไม่แน่นอนบางเดือนจะได้รับช้า รับเร็ว ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับเทศบาล ส่วนใหญ่จะเข้าใจว่าจะเป็นที่เทศบาลได้รับมาโดยตรง ซึ่งไม่ใช่แบบนั้นแต่รับประกันว่าผู้สูงอายุได้รับแน่นอน การกำหนดวันจะมีแจ้งให้ทราบในลักษณะในปีต่อไป และผู้สูงอายุต้องแจ้งความประสงค์ที่จะรับปีต่อไป ถ้าไม่แจ้งปีหน้าไม่มีสิทธิในการรับเงินต้องรอปีถัดไป โดยจะมีการแจ้งจากเทศบาลโดยที่เทศบาลจะแจกให้กับผู้สูงอายุ โดยแจกผ่านประธานชุมชนของแต่ละชุมชน หรือ ยกตัวอย่างการแจกเบี้ยจะมีในวันที่ 6 ประธานชุมชนก็จะประกาศให้กับชุมชน พร้อมทั้งประกาศเสียงตามสาย และรถประชาสัมพันธ์ของเทศบาลก็จะประกาศให้ทราบอีกที ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานได้ดี ปัจจุบันการเพิ่มของประชากรผู้สูงอายุเป็นสิ่งที่ควบคุมไม่ได้ปีหนึ่งการเพิ่มมากกว่าการเสียชีวิต ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลที่มีทะเบียนราษฎรก็เยอะ ส่วนที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ก็เยอะไม่ค่อยมีปัญหาทางเทศบาลเข้าใจว่าผู้สูงอายุต้องการเพิ่ม แต่ตอนนี้รัฐบาลต้องจ่ายเงินในส่วนของสวัสดิการเบี้ยยังชีพในแต่ละปีหลายพันล้าน เงินในส่วนนี้ถ้ามองว่าเอาเงินเปล่านั้นให้ผู้สูงอายุโดยที่ไม่ได้อะไรตอบแทนไม่เหมือนการลงทุน แต่ก็เป็นที่ที่นำเงินภาษีช่วยเหลือคนในประเทศและผู้สูงอายุ สังเกตได้ว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่เขาไม่มีรายได้ ก็ต้องพึ่งอันนี้ สวัสดิการเบี้ยยังชีพนี้บางคนเงินเพียง 600-700 บาทใช้ทั้งเดือนเลยถ้าวันหนึ่งไม่มีการแจกสวัสดิการเบี้ยยังชีพจะเป็นยังไง”

(เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี, คำสัมภาษณ์, สิงหาคม 2559)

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุส่วนใหญ่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทราบเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานคือในเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพในด้านอื่น ๆ ไม่ทราบ และผู้สูงอายุพอใจที่ได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพในปัจจุบัน และมีความต้องการที่จะให้เพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพ โดยวิธีการได้รับส่วนใหญ่จะให้ประธานและลูกหลานดำเนินการให้ และโอนผ่านธนาคาร ส่วนไปปรับด้วยตนเองมีจำนวนน้อย ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“โดยเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานนั้นคืออะไร มันเป็นอย่างไง เช่น สวัสดิการเบี้ยยังชีพ ไข้ไหมอันนี้คือสิทธิที่จะได้รับป้ารู้แค่นี้”

(เฉลียง, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“ในเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานที่ป้าได้รับในแต่ละเดือนเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ในเรื่องอื่นๆ ไม่ได้สนใจเลย โดยจะได้รับจำนวน 600 บาทต่อเดือน สิทธิขั้นพื้นฐานด้านอื่น ๆ พอทราบ แต่จำไม่ได้เคยมีพนักงานมาแจ้งไว้ ว่าเราจะได้รับสิทธิอะไรบ้าง”

(ณี , คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“สิทธิอะไร ยายไม่รู้เลย สวัสดิการเบี้ยยังชีพนี่ละ”

(เสริม , คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“สิทธิขั้นพื้นฐาน คือเบี้ยนี้แหละ รู้แค่ว่าจะได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพในแต่ละเดือน สวัสดิการเบี้ยยังชีพนี้ดีนะ ช่วยป้าได้ ถึงมันจะไม่เยอะ แต่ก็ดีกว่าไม่ได้ ในเรื่องอื่น ๆ ไม่ทราบหรอกว่าจะได้อะไรบ้างไม่ค่อยได้สนใจ มี อาสาสมัครมาประกาศบอกแต่ก็จำไม่ได้มันนานแล้ว”

(น้อย, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“รู้ว่าเป็นสิ่งที่เขาจะต้องมาช่วยเหลือผู้สูงอายุ ไม่รู้ว่ามีอะไรบ้าง สวัสดิการเบี้ยยังชีพนี้แหละ ตาไม่ได้มีความรู้เท่าไร เห็นมีคนจากเทศบาลมาบอกนะ ว่าผู้สูงอายุจะได้รับอะไรบ้างแต่ก็ไม่ได้สนใจเท่าไร รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพอย่างเดียว”

(ผ่อง, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“สวัสดิการเบี้ยยังชีพได้รับทุกเดือนนะ แต่บางเดือนก็ได้รับช้าในที่นี้ได้รับช้า เพราะต้องไปต่อคิวเนื่องจากคนเยอะ แต่ละเดือนได้รับทุกเดือนเป็นปกติ สวัสดิการเบี้ยยังชีพมันเป็นรายได้ที่ทำให้ป้าพอใจนะ พอใจตรงที่ได้รับทุกเดือนนี้แหละ บางคนเขาไม่มีรายได้ นี่ก็เป็นสิ่งที่ช่วยเหลือได้ในทางหนึ่ง ป้าว่ามันน้อยไปนิดหนึ่ง แต่อย่างว่าแหละ ได้น้อยดีกว่าไม่ได้เลย ได้ทุก ๆ เดือนก็ใช้ไปหมดไม่เหลือเก็บแค้ใช้กิน”

(ณี, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“ในแต่ละเดือนเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้ลูกหลานไปรับให้เนื่องจากไม่สะดวกไปรับเอง โดยไปรับที่ศาลา 60 พรรษา เป็นจุดที่ เทศบาลใช้เป็นจุดดำเนินการเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ได้รับทุก ๆ เดือน เห็นเขาว่ามีแบบโอนเงินใส่บัญชีธนาคารนะ แต่ไม่เป็นไร มีลูกหลาน ทำให้ก็ได้เหมือนกัน”

(ป่าเล็ก, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“เรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพจะมีกลุ่มประชาชนชุมชนมาดำเนินการเดินเรื่องและ นำเงินสวัสดิการเบี้ยยังชีพมาให้ ในแต่ละเดือนได้ครบทุกเดือน บางครั้งอยากไปรับเองนะ แต่ไปไม่ได้ และโชคดีที่มีประชาชนมาช่วยเหลือ เรื่องเบี้ยยังชีพ มีคนมาถามหลายคนนะว่า ได้รับไหม พอใจไหม ป้าเองก็ไม่รู้จะตอบยังไง กลัวคำตอบเราไม่ดี ป้าพอใจนะที่ได้รับ มันดูได้น้อยนะเพราะ เราต้องใช้ในชีวิตประจำวัน แต่มันมีค่านะ คนแก่จะให้ไปทำงาน หาเงินเองมันลำบากแล้ว เขามาช่วยเหลือเราก็ตีแล้ว”

(น้อย, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“สวัสดิการเบี้ยยังชีพรายได้ 700 บาท ทุกเดือน ให้ประชาชนเดินงานให้ น่าจะได้สัก 1000บาท คนแก่เขาไม่มีรายได้กันหรอก ส่วนมากก็ได้จากลูก หลาน ให้คนแก่จะให้ไปทำงาน เดินยังไม่ค่อยได้เลย สวัสดิการเบี้ยยังชีพนี้ละ ช่วยเหลือ คนสูงอายุได้อย่างน้อยก็มีเงินติดตัวบ้าง สวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมันมีความสำคัญมากเลยนะ เทศบาลเขาดำเนินการดีนะ แต่ก่อนเห็นมีเจ้าหน้าที่เดินมาถามนะ ว่า ยายได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพไหมอย่าลืมไปทำเรื่องรับ”

(เฉลียง, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“สวัสดิการเบี้ยยังชีพแต่ก่อนเขาให้ไปรับเองที่เทศบาล เดียวนี้มีแบบโอนเงินเข้าธนาคาร ในแต่ละเดือนไม่ต้องไปรับที่เทศบาล สะดวกขึ้นเยอะ ตาเองก็ต้องให้หลานไปกดตั้ง โอเราก็ก่อนแล้วทำเรื่องพวกนี้ไม่ถนัดไม่เข้าใจ แต่ก่อนต้องขับรถไปรับเอง และก็มีผู้นำชุมชนเขามาดำเนินการให้ก็ได้ แต่หลานชายลงไปทำเรื่องเข้าธนาคารให้”

(ผ่อง, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุ

การจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุเป็นภารกิจที่เทศบาลต้องมาดำเนินการให้แก่ผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 อาทิเช่น กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมงานอดิเรก

จากการศึกษาด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุพบว่า ที่ผ่านมาเทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันพ่อ วันแม่ วันสงกรานต์ วันปีใหม่โดยเชิญชวนให้ผู้สูงอายุไปทำบุญ ในส่วนวันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจะมีการจัดกิจกรรมแจกของรางวัล และเลี้ยงอาหารกลางวันให้กับผู้ที่มารับสวัสดิการเบี้ยยังชีพ มีการจัดตั้งชมผู้สูงอายุไปดูงาน พร้อมทั้งพาไปศึกษาดูงาน และได้สร้างลานกิจกรรมให้กับแต่ละชุมชนได้ออกกำลังกายสำหรับ

ผู้สูงอายุในชุมชน โดยมีการมีการเดินแอโรบิก โดยจะเป็นอาสาสมัครชุมชนหมู่บ้านมาแจ้งข่าวและช่วยเหลือผู้สูงอายุปัจจุบันทางเทศบาลไม่สามารถจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุได้เนื่องจากมีปัญหางบประมาณ ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“โดยที่ผ่านมาเทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้จัดทำโดยมาตลอดแต่ในระยะหลังทำบ้างไม่ทำบ้างเนื่องจากขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ และเทศบาลมีการสร้างลานกิจกรรมให้แก่ชุมชน ในระยะหลังผู้สูงอายุในชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในชุมชนเตาปูนตรงหน้าคริสตจักร สังเกตได้ว่าช่วงแรก ๆ มีคนในชุมชนทั้งวัยรุ่น ผู้สูงอายุ มาออกกำลังกาย ในช่วงแรก ๆ นะ จะเห็นได้ว่าจะมีแค่การเดิน แอโรบิกเท่านั้น โดยที่มีคนน้อย ผู้สูงอายุเองก็ไม่ค่อยได้สนใจ แต่ก่อนเดือนที่ผ่านมาเทศบาลจัดในวันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพ มีการเลี้ยงอาหาร จัดกรรมแจกของรางวัล แต่เมื่อเดือนที่แล้วต้องงด เนื่องจากเทศบาลไม่สามารถทำได้ เพราะงบประมาณ โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้เข้ามาห้ามนำงบประมาณส่วนนี้ออกไป ตัวอย่างเช่น เทศบาลเคลื่อนที่ จัดคณะชมรมผู้สูงอายุไปทัศนศึกษา ก็ไม่สามารถทำได้เบิกงบไม่ได้ การสนับสนุนเทศบาลทำไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุหรือเด็ก เทศบาลสนับสนุนให้ครอบครัวแต่ละครอบครัวหันมาดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น จะเป็นทางหนึ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุเองไม่ต้องพึ่งพาจากภาครัฐเพียงทางเดียว เทศบาลเองหรือไม่ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกที่ก็ต้องทำคล้าย ๆ กัน บางอันก็ประสบความสำเร็จได้รับคำชม บางอันทำไปก็ไม่ได้อะไรล้มเหลวบางครั้งก็โดนว่าทำไมทำไม ไม่ได้ประโยชน์เปลืองงบประมาณ ฯลฯ มันเป็นการกิจของเทศบาลเองยังไงก็ต้องทำ ประมาณนี้”

(เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี, คำสัมภาษณ์, สิงหาคม 2559)

จากการศึกษาด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุพบว่า เทศบาลมีการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุในวันสำคัญต่าง ๆ และมีการเลี้ยงอาหารกลางวันให้กับผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมเล่นเกมแจกของรางวัลให้กับผู้สูงอายุในวันที่ไปรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพ มีการสร้างลานกิจกรรมในชุมชนให้กับผู้สูงอายุ ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“จะมีในวันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพนะ ที่ศาลา 60 พรรชามีอาหารเลี้ยง มีกิจกรรมให้เล่น และวันสำคัญก็มีเชิญผู้สูงอายุไปร่วมกิจกรรม เขามีการจัดชมรมผู้สูงอายุไปดูงาน”

(ยายใต้, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“การสนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุไม่ทราบเลยเพราะไม่สะดวกเดินทางไปได้ เห็นว่าจัดทุก ๆ ครั้งที่มีการรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพนะ แต่ก็อยากไปดูว่าเป็นยังไง ครั้งหน้าอาจจะไปดู ”

(เฉลียง, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“เทศบาลเขาสร้างลานออกกำลังกายอยู่ตรงคริสตจักรข้างโรงเรียนเทศบาล 5 ทำไว้นานแล้วแวกคนก็เยอะ แต่ก่อนก็เดินไปดูว่าเขาทำอะไร เดียวนี้ไม่ได้ไปเลย เห็นว่าจัดเต้น เปิดเพลงดัง ๆ มีแต่ผู้หญิงส่วนใหญ่ นะ ”

(กัญญา, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“กิจกรรมที่เขาจัดให้ผู้สูงอายุ เห็นว่าจะมีนะ มีตลอด เห็นบอกว่ามีการจัดกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง มีการให้ผู้สูงอายุออกกำลังกาย ร้องเพลง แต่ไม่เคยได้ไปร่วมกิจกรรม เนื่องจากปัญหาต่าง ด้านสุขภาพไม่ค่อยดี ”

(น้อย, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“ในเรื่องการจัดกิจกรรมเทศบาลเขาจัดตลอดเลยนะ วันพ่อ วันแม่ และมีการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับผู้สูงอายุ ให้ไปร่วมกันทำบุญมีการเลี้ยงอาหาร และ ให้ผู้สูงอายุร้องเพลง มีกิจกรรมที่ลานกิจกรรม การออกกำลังกายในช่วงเย็นของทุกวัน ความรู้สึกมีความพอใจนะที่เขาจัดทำและมาช่วยเหลือ”

(ป่าเล็ก , คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“กิจกรรมที่เทศบาลจัดหรือ มีหลายอย่างเลย ในวันสงกรานต์ วันต่าง ๆ เวลาจะมีการจัดงาน จะมีคนส่วนใหญ่จะเป็น อสม.มาบอกประมาณว่า อาทิตย์หน้าจะมีการจัดงานอะไรประมาณนี้ ไม่ค่อยได้สนใจ ส่วนเรื่องกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ ป้าไม่ทราบนะว่าเป็นยังไงมีจริงรึปล่าว แต่พูดถึงน่าจะมีเพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ไม่มีรายได้หรอก”

(เยาว์, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

2.3 ด้านการช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวก

การช่วยเหลือและสนับสนุนเป็นนโยบายที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรีต้องทำตามสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ที่ทางเทศบาลต้องช่วยเหลือผู้สูงอายุ อาทิเช่น การบริการทางการแพทย์ ให้ความรู้และแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เหลือผู้สูงอายุที่ไม่มีอาชีพ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุให้มีความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่

จากการศึกษาด้านการช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวกพบว่า การช่วยเหลือผู้สูงอายุจะเป็นในลักษณะกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาลงพื้นที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุใน

พื้นที่นั้น ๆ โดยทำงานร่วมกับเทศบาล และมีประธานชุมชนคอยดำเนินการประสานเรื่องระหว่างเทศบาลกับผู้สูงอายุในชุมชน สำหรับเทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้มีการมาช่วยเหลือผู้สูงอายุในด้านการอำนวยความสะดวกและการตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ และอำนวยความสะดวกไม่ต้องต่อคิวเมื่อไปติดต่อที่เทศบาล มีการช่วยเหลือปัญหาที่อยู่อาศัย อาทิเช่น บ้านพัง หลังคาพัง โดยผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความพอใจที่ได้รับการช่วยเหลือจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาลงพื้นที่ช่วยเหลือพร้อมทั้งประกาศข่าวและประชาสัมพันธ์ให้กับผู้สูงอายุในชุมชน ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“ ซึ่งการตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุจะเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแต่ละชุมชนดูแลอยู่ โดยขึ้นตรงกับเทศบาลเมืองกาญจนบุรี อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเทศบาลเมืองกาญจนบุรีจำนวน 318 คนมีการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนให้ในแต่ละชุมชนอยู่แล้ว ถ้าในด้านการช่วยเหลืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ก็จะลงพื้นที่โดยตลอดซึ่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก็จะมารายงานว่ามีปัญหาอะไร ผู้สูงอายุต้องการอะไร ถ้าไม่มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านลำบากนะ แยกเลยละ เทศบาลเจ้าหน้าที่ที่ไม่สามารถลงไปถามได้ทุกพื้นที่ โดยในชุมชนแต่ละชุมชนจะมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่แต่งตั้งมาแล้วโดยเขาก็จะเป็นคนในพื้นที่นั้น ๆ ถ้าจำไม่ผิดจะแบ่งเป็นสัดส่วนของแต่ละพื้นที่ก็จะดำเนินการง่ายกว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบางคนทำงานก็ดีไปบางคนมาสมัครแล้วไม่ทำอะไรก็ไม่รู้มาสมัครทำไม โอเคคนทำก็ทำไป เดี่ยวโรงพยาบาลโทรมา เดี่ยวสาธารณสุขโทรมา ก็ต้องขอบคุณเขานะมาช่วยเหลือในการปฏิบัติงานประสานงานกับหลายหน่วยงานได้ดี ส่วนในเรื่องการอำนวยความสะดวก สังเกตง่าย ๆ เวลาผู้สูงอายุไปติดต่อที่ไหน ยิ่งไง ทุก ๆ ที่ก็จะมีการอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ ยกตัวอย่างโรงพยาบาล ผู้สูงอายุก็ไม่ต่อคิวถ้าอายุถึงที่กำหนดไว้ เช่น อายุ 70 ปี มาติดต่อรักษาก็ไม่ต้องรอคิว เดี่ยวนี้รัฐบาลหันมาให้ความสนใจผู้สูงอายุเยอะ การช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ ในชุมชนเตาปูนปัญหาอื่น ๆ ไม่ค่อยมีจะมีก็เพียงเล็กน้อยในเรื่องผู้สูงอายุที่มีปัญหาที่อยู่อาศัยเล็กน้อยโดยเขาจะประสานงานกับประธานในชุมชนแล้วก็มาดำเนินการกับเทศบาลเมืองกาญจนบุรี”

(เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี, คำสัมภาษณ์, สิงหาคม 2559)

จากการศึกษาด้านการช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวกพบว่า เทศบาลมีการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุในการซ่อมบ้านให้กับผู้สูงอายุ มีการตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ มีการอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุเวลาไปติดต่อเทศบาล และมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาช่วยเหลือให้กับผู้สูงอายุ ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“การช่วยเหลือจากเทศบาล จะมามีมาช่วยเหลือในกรณีที่เกิดปัญหาเล็ก ๆ น้อยๆ หลายปีที่ผ่านมา แถวบ้านไม่ได้มีปัญหาอะไรมาก น้ำไม่ท่วม แต่ได้ยินมาว่า บางบ้านมีบ้านพัง หลังคาหลุด ชาวบ้านก็มีเทศบาลมาช่วยเหลือ เทศบาลเขามาช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ ไม่รู้จะให้มาช่วยเหลืออะไรได้สวัสดิการ เบี้ยยังชีพก็พอใจ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มาบ่อยและก็ประธานชุมชนมาบอกข่าว”

(น้อย , คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“ทุก ๆ ปีจะมีการตรวจสุขภาพให้ โดยจะจัดในวันสำคัญ วันปีใหม่ วันสงกรานต์ แต่ป่าไม้ได้ไปร่วมหรือไปไม่ได้ เห็นมีคนไปหลายคน และก็ มีกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาถามช่วยเหลือในด้าน อยากให้เทศบาลช่วยเหลือในด้านการหาอาชีพให้กับผู้สูงอายุที่ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้อยากให้เทศบาลมาดูแลในการดำรงชีพ ถึงจะมีอาชีพค้าขายแต่ การใช้ชีวิตประจำวันกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพยังไม่พอใช้ ผู้สูงอายุบางคนเขาไม่ใครมาช่วยเหลือ พุดจริง ๆ นะลูกหลานบางคนเขาไม่ดูแลเลย”

(ณิ, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“เมื่อไปติดต่อที่เทศบาล เห็นลูกชายบอกว่าเขามีการช่วยดำเนินการนะ มีการช่วยเหลือเมื่อไปติดต่อกับเทศบาล ป้าว่าน่าพอใจในการช่วยเหลือโดยการมีเจ้าหน้าที่มาดำเนินการให้สำหรับผู้สูงอายุถึงแม้จะไม่ได้ไปเอง แต่ก่อนไปเองโอเราก้ไปนั่งรอคิว รอแล้วรออีกคนก็เยอะ”

(เสริม, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“เทศบาลที่จะมาช่วยเหลือ ส่วนใหญ่จะมี อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาช่วยเหลือ มาบอกประกาศว่า จะมีการจัดงาน จะมีการตรวจสุขภาพประจำปี ส่วนใหญ่จะเป็น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มาช่วยเหลือ ถ้าอยากให้เทศบาลมาช่วยเหลือ อยากให้เทศบาลมาเยี่ยมตามบ้าน อยากให้ช่วยเหลือเรื่องรายได้ สำหรับยายยังมีลูกหลานมาให้เงิน ให้ทอง แต่คนอื่นอาจไม่มี ถ้าเทศบาลมาช่วยเหลือเรื่องนี้ได้ก็จะดี”

(เฉลียง, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“ส่วนใหญ่มีกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาถามก็คนในชุมชนนี้ละ บางคนทำก็ขยันทำ บางคนเห็นก็เป็นไม่เห็นทำอะไรเลย ว่าเขาไม่ได้หรือ เวลามาก็ถามปกติเหมือนทุกครั้ง และก็มาบอกถึงวันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพในเดือนหน้า ส่วนใหญ่จะมาตอนปลายเดือนอย่างเดือนนี้ก็มาเมื่อไม่กี่วันนี้แหละ”

(ยายใต้, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)

“ส่วนใหญ่จะเป็นช่างเล็กกุญแจนั้นแหละเขาเป็นสมาชิกสภาเทศบาล เวลาเมื่อไรก็จะบอกเขา และก็ มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาหาบอกข่าว ในชุมชนมีคนเยอะ คนไหนเป็นคนที่รู้จักก็ ช่วยเหลือกันตลอด”

(ยายแต้ว, คำสัมภาษณ์, กรกฎาคม 2559)”

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี พบว่า เทศบาลเมืองกาญจนบุรีพบปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ การดำเนินการเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริม ด้านปัญหางบประมาณ และอุปสรรคในการลงพื้นที่ในการดูแลผู้สูงอายุ

3.1 การดำเนินการเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

จากการศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองสวัสดิการสังคมฝ่ายสังคม สงเคราะห์ พบว่า ปัญหาเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพในการดูแลผู้สูงอายุเทศบาล จำนวนผู้สูงอายุนั้นมี จำนวนมากขึ้นในแต่ละปี พนักงานที่ดูแลในส่วนผู้สูงอายุ ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุใน การทำงานเจ้าหน้าที่ไม่ได้ทำงานในด้านดูแลผู้สูงอายุอย่างเดียว ขั้นตอนในการดำเนินการในการรับ สวัสดิการเบี้ยยังชีพกว่าผู้สูงอายุจะได้รับต้องมีเงื่อนไข ผ่านข้อกำหนดสำหรับผู้สูงอายุบางคนไม่เข้าใจ และการจัดการวันแจกสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้ที่มารับด้วยตนเองที่ศาลา 60 พรรษาจะมีปัญหา และอุปสรรคเรื่องการดำเนินการแจกจ่าย และมีขั้นตอนการดำเนินการ และอีกทั้งจำนวนผู้สูงอายุที่มา รับด้วยตนเองมีเยอะพอสมควร ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุต้องมองว่าทุกงานทุกอย่างมันก็ต้องมีปัญหาและอุปสรรค เป็นธรรมดา ในส่วนเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพปัญหาหลัก ๆ ถ้ามองในมุมเทศบาล จำนวนผู้สูงอายุนั้นมี จำนวนมากขึ้นในแต่ละปีอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเทศบาลเมืองกาญจนบุรี หรือที่ไหน เทศบาลปากแพรก หรือเทศบาลตำบลท่าล้อ ทุกที่มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น เมื่อผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น เราก็ต้องทำงานเพิ่มขึ้น พนักงานไม่เพิ่มตาม อาจจะไม่มียกจ่ายอะไร แต่ในมุมมองของเจ้าหน้าที่เอง บางครั้งเราไม่ได้ทำงานใน ด้าน ๆ เดียวคนหนึ่งอาจจะดูแลในส่วนผู้สูงอายุและดูแลพัฒนาเด็กและเยาวชน และถ้าพูดตรง ๆ ขั้นตอนในการดำเนินการในการรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพกว่าผู้สูงอายุจะได้รับต้องมีเงื่อนไข ผ่าน ข้อกำหนด ถ้ามองว่ามันดีมันก็ดี เช่น มีระเบียบขั้นตอนชัดเจน บางครั้งเราก็มองว่าเวลาถามถึงข้อมูล กับผู้สูงอายุเอง เขาก็ตอบไม่ได้เพราะเขาไม่เข้าใจว่าต้องทำอะไรยัง แต่เวลาติดต่อเรื่องสวัสดิการเบี้ย

ยังชีพส่วนใหญ่ผู้สูงอายุเองจะติดต่อผ่านประธานชุมชน ซึ่งก็เป็นวิธีที่ดีที่สุด และในการรับสวัสดิการ เบี้ยยังชีพในแต่ละเดือนที่ไปรับที่ ศาลา 60 พรรษาบางครั้งอาจจะล่าช้าก็ต้องจัดทำตามคิว ก็อาจจะ เป็นเพราะเจ้าหน้าที่ไม่พอ หรือระเบียบขั้นตอนวิธีการ อย่างเช่น การรับเงินจากประธานชุมชนโดยจะ มีการหักสแตมป์อากร 30 บาท โดยผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะคิดว่าประธานคนดำเนินการนั้นเป็นคนเอาไป แต่ หลังๆ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ก็จะหันมาใช้วิธีรับโอนทางธนาคาร ปัญหาการแจกสวัสดิการเบี้ยยังชีพคือ ต้องทำความเข้าใจว่า ทางเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ไม่ได้รับเงินหรือการดำเนินการโดยตรงจากทาง รัฐบาลมาอย่างจังหวัดแล้วส่งต่อมากับเทศบาล โดยหลาย ๆ ครั้งมักจะโดนบ่นว่าทำไมสวัสดิการเบี้ยยัง ชีพช้าแถมยังได้น้อย บางครั้งปัญหาเราก็ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้เพราะเราไม่มีอำนาจหน้าที่ตรง นั้น ถ้านับจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมดของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีเกือบ 3,000 คน และปัญหาหลัก ๆ ผู้สูงอายุจะถามกับเจ้าหน้าที่ไว้ว่า เมื่อไรจะได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพ เพิ่ม ซึ่งเราก็ตอบไม่ได้ โดยที่ ผู้สูงอายุบางคนก็เข้าใจ บางคนก็ไม่เข้าใจ และเวลามาทำเรื่องติดต่อผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุคนไหนมี ลูกหลานมาดำเนินการให้ก็ไม่มีปัญหา ถ้าคนไหนเขาไม่มีลูกหลานมากก็ต้องดำเนินการให้ บางคนเจ้า หน้าที่พูดก็ไม่เข้าใจ ให้ไปทางนี้ เดี่ยวสักพักก็จะกลับมาถามเจ้าหน้าที่อีกครั้ง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ แต่ ที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรีส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะไม่ได้เดินทางมาเอง ส่วนใหญ่จะให้ลูกหลานดำเนินการ เอง หรือไม่ก็มีการเซ็นรับมอบอำนาจให้กับตัวแทนโดยจะเป็นประธานชุมชนดำเนินการแทน”

(เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี, คำสัมภาษณ์, สิงหาคม 2559)

3.2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุ

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมือง กาญจนบุรี การจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุทางเทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้จัดให้ผู้สูงอายุตลอดมา ปัญหาการขาดการสนับสนุนในวันที่มีการแจกรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจะมีการจัดกิจกรรมให้กับ ผู้สูงอายุ เช่น การแจกของ การจัดกิจกรรมเล่นเกม เลี้ยงอาหารกลางวันกับผู้สูงอายุ แจกของรางวัล ต่าง ๆ เทศบาลเมืองกาญจนบุรีหยุดจัดกิจกรรมชั่วคราวเนื่องจากเกิดปัญหาทางเทศบาลไม่สามารถ นำงบประมาณมาจัดให้กับผู้สูงอายุได้ สำหรับอุปสรรคการจัดกิจกรรมส่งเสริมเจ้าหน้าที่บางครั้งก็ไม่ พอในการดำเนินการ และการสนับสนุนช่วยเหลือจากภายนอก การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุ ไม่มีความต่อเนื่อง และในบางครั้งจัดทำให้ผู้สูงอายุก็ไม่นำไปต่อยอดเอง เทศบาลเองพยายามที่จะ จัดหาวิธีการส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุในหลาย ๆ ทางเพื่อนำมาสนับสนุนและช่วยเหลือในอนาคต ดัง รายละเอียดคำสัมภาษณ์

“การจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุทางเทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้จัดให้ผู้สูงอายุตลอดมา ถ้ามองถึงปัญหาในด้านนี้ เมื่อเดือนที่แล้วปกติการรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจะมีการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุ เช่น การแจกของ การจัดกิจกรรมเล่นเกม เลี้ยงอาหารกลางวันกับผู้สูงอายุ ซึ่งตอนนี้ก็ต้องหยุดจัดกิจกรรมไว้ก่อนเนื่องจากเกิดปัญหาทางเทศบาลไม่สามารถนำงบประมาณมาจัดให้กับผู้สูงอายุได้ เพราะสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้เข้ามาห้ามนำงบประมาณส่วนนี้ออกไป ถ้าไม่มีงบประมาณแล้วจะจัดกิจกรรมได้อย่างไร สำหรับอุปสรรคการจัดกิจกรรมส่งเสริมเจ้าหน้าที่บางครั้งก็ไม่พอในการดำเนินการ และการช่วยเหลือจากภายนอกไม่ค่อยมีใครเข้ามาช่วยเหลือในการกิจกรรมแต่ก็พอมีบ้างขอไม่เปิดเผยว่ามีใครมาช่วยเหลือพูดถึงการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุไม่มีความต่อเนื่อง และในบางครั้งจัดทำให้ผู้สูงอายุก็ไม่นำไปต่อยอด ถ้ามองว่าเราอยากจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุไหม อยากทำนะ ผู้สูงอายุก็เปรียบเหมือนญาติผู้ใหญ่ผ่านไปเราก็ต้องเป็นผู้สูงอายุ นอกจากลูกหลาน ญาติแล้วจะมีใครมาช่วยเหลือนอกจากภาครัฐ จะทำอะไรก็ต้องใช้เงินใช้งบประมาณในการทำ พื้นที่ในการจัดกิจกรรมผู้สูงอายุเขารู้อยู่แล้วศาลา 60 พรรษาทุกคนรู้อยู่แล้ว ในอนาคตก็น่าจะได้จัดกิจกรรมเพราะมันเป็นสิ่งที่เทศบาลต้องทำให้กับผู้สูงอายุ”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายกองสวัสดิการสังคมเทศบาลเมืองกาญจนบุรี, คำสัมภาษณ์, สิงหาคม 2559)

3.3 ด้านงบประมาณและการดำเนินงานให้กับผู้สูงอายุ

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ด้านงบประมาณทางเทศบาลได้รับงบประมาณมาจากทางภาครัฐ เทศบาลเมืองหรือองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ ปัญหาด้านงบประมาณโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมาตรวจสอบการสนับสนุนจากภายนอกที่จะมาคอยสนับสนุนในการช่วยเหลือและดำเนินการช่วยเหลือผู้สูงอายุ น้อยมีน้อย ในส่วนการดำเนินการปัญหาก็คือเจ้าหน้าที่ของเทศบาลสำหรับในกองสวัสดิการสังคมมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“ด้านงบประมาณทางเทศบาลได้รับงบประมาณมาจากทางภาครัฐ สำหรับหลาย ๆ คนหลายหน่วยงานชอบมองว่า พวกเทศบาลเมืองหรือองค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานเล็ก ๆ ไม่ต้องใช้งบประมาณอะไร ดูแลอะไรบ้าง ถ้าพูดถึงเทศบาลทุกเทศบาลมีหน้าที่คล้าย ๆ กัน ไม่ว่าจะหน่วยไหนอะไร ดำเนินการก็ต้องใช้งบประมาณทางภาครัฐก็สนับสนุนทุกหน่วยงานงบประมาณมาพอประมาณ ปัญหาด้านงบประมาณอย่างล่าสุดก็มี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมา ก็ต้องจัดงบประมาณให้จัดแบ่งให้สมดุล และปัญหาอีกด้านหนึ่งคือการสนับสนุนจากภายนอกที่จะมาคอยสนับสนุนในการช่วยเหลือและดำเนินการช่วยเหลือผู้สูงอายุ น้อย ในส่วนการดำเนินการปัญหาก็คือเจ้าหน้าที่ของเทศบาลสำหรับในกองสวัสดิการสังคมมีเจ้าหน้าที่อยู่ 10 คน แต่ก่อนมีน้อยไม่เพียงพอซึ่งตอนนี้ก็มีเจ้า

ที่ถูกจ้างชั่วคราวมาทำงานแก้ปัญหานี้ชั่วคราวได้ในระดับหนึ่ง ปัญหางบประมาณมันคล้ายจะเป็นเรื่องปกติไปแล้ว จะไปทำโครงการก็ต้องของบประมาณ ไม่รู้ว่าที่อื่นเป็นไหม มันก็แล้วแต่พื้นที่นั้น ๆ ขึ้นอยู่กับการบริหาร การดำเนินการในปีหนึ่งปีทางเทศบาลเองมีการวางการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพ กิจกรรม หรือการส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุ เป็นตารางออกมาชัดเจนทางเทศบาลมีจัดเตรียมด้านงบประมาณไว้ตั้งแต่การจัดทำงบประมาณของปีถัดไป การแจกของให้กับผู้สูงอายุทางเทศบาลอยากให้หน่วยงานด้านอื่น ๆ หรือจากภาคเอกชนมาสนับสนุนเท่านั้น”

(เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี, คำสัมภาษณ์, สิงหาคม 2559)

3.4 ปัญหาและอุปสรรคในการลงพื้นที่ในการดูแลผู้สูงอายุ

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ปัญหาในการลงพื้นที่สำหรับกองสวัสดิการสังคมเจ้าหน้าที่กองสวัสดิการเองได้รับหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถไปดูได้ด้วยตัวเองทั้งหมด สำหรับเรื่องการลงพื้นที่ส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่นี้โดยตรงคือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่จะทำหน้าที่ตรวจเยี่ยมตามบ้านเวลาลงพื้นที่จะเจอผู้สูงอายุที่พูดคุยดีกับเจ้าหน้าที่ให้การสนับสนุน และบ่นถึงปัญหาให้กับเจ้าหน้าที่ ปัญหาภูมิศาสตร์ในพื้นที่ห่างไกล ดังรายละเอียดคำสัมภาษณ์

“ปัญหาในการลงพื้นที่สำหรับกองสวัสดิการสังคมเจ้าหน้าที่กองสวัสดิการเองได้รับหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่เราเองไม่สามารถไปดูได้ด้วยตัวเองทั้งหมด จึงต้องให้หน่วยงานอื่นมาช่วยเหลือ สำหรับเรื่องการลงพื้นที่ส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่นี้โดยตรงคือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่จะทำหน้าที่ตรวจเยี่ยมตามบ้าน ถ้าไม่มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านลำบากเลยนะโดยทำงานร่วมกับกองสวัสดิการสังคมและสาธารณสุข ในการดูแลผู้สูงอายุ เวลาลงพื้นที่จะเจอผู้สูงอายุที่พูดคุยดีสนับสนุนกับเจ้าหน้าที่ และบ่น ก็เป็นปกติ เจ้าหน้าที่บางครั้งก็ต้องใจเย็น เพราะมันเป็นเสียงสะท้อนกลับมา ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะพูดในลักษณะ เจ้าหน้าที่ครับ สวัสดิการเบี้ยยังชีพเมื่อไรจะได้เพิ่ม ซึ่งก็ไม่สามารถบอกได้ เพราะทางเทศบาลไม่สามารถไปกำหนดค่าสวัสดิการเบี้ยยังชีพได้ เทศบาลเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นเล็ก ๆ ไม่สามารถทำได้ ถ้ามองในส่วนชุมชนเตาปูนยังเป็นชุมชนที่ติดกัน เวลาลงพื้นที่ไม่ลำบาก แต่ถ้าเป็นที่อื่นเจ้าหน้าที่น้อยเราไม่สามารถเข้าถึงได้ทั้งหมด อุปสรรคด้านพื้นที่ สังเกตได้ว่าเทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีพื้นที่แยกออกบางจุดอยู่ไกลมาก เช่น ดิดตรงเทศบาลตำบลท่าล้อ กับเทศบาลเมือง เจ้าหน้าที่บางคนยังแยกไม่ออกเลยนะ อาจทำให้การเข้าถึงหรือการทำงานไม่ทั่วถึงสำหรับพื้นที่ที่อยู่ไกลจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และไม่มีประสิทธิภาพ”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายกองสวัสดิการสังคมเทศบาลเมืองกาญจนบุรี, คำสัมภาษณ์, สิงหาคม 2559)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนายกเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายกองสวัสดิการสังคม และผู้สูงอายุที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในชุมชนเตาปูน เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

1.1 ความต้องการด้านร่างกาย

จากการศึกษาจากข้อมูลเอกสารพบว่าผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 65-70 และจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลผู้สูงอายุพบว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในช่วง 60-65 ปีในช่วงวัยดังกล่าวมีความเสื่อมโทรมของร่างกาย และมีโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และมีอาการเกี่ยวกับข้อเข่าเสื่อม ปวดเมื่อย ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จึงต้องการการสนับสนุนในเรื่องให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี การตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุตามบ้าน อยากรให้ลูกหลานมาดูแลผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุมีความต้องการด้านเวชภัณฑ์ยารักษาโรค

1.2 ความต้องการด้านสวัสดิการเบี้ยยังชีพ

จากนโยบายการสนับสนุนสวัสดิการเบี้ยยังชีพจากภาครัฐในปัจจุบันจะอยู่ที่ 600 บาทต่อเดือนสำหรับผู้สูงอายุในช่วงระหว่าง 60-69 ปี และ 700 บาทต่อเดือนสำหรับผู้สูงอายุในช่วงระหว่าง 70-79 ปี 800 บาทต่อเดือนสำหรับผู้สูงอายุในช่วงระหว่าง 80-89 ปี และ 1,000 บาทต่อเดือนสำหรับผู้สูงอายุ 90 ปีขึ้นไป รวมถึงสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุที่พิการ และสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นผู้พิการพิเศษซึ่งข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับจะไม่มีการเปิดเผย ถ้าผู้สูงอายุที่มีร่างกายพิการก็มีสิทธิรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพทั้ง 2 ด้านทั้งสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้พิการ จากการศึกษาพบว่าสำหรับผู้สูงอายุส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงสวัสดิการเบี้ยยังชีพ และมีความพึงพอใจต่อนโยบายการสนับสนุนสวัสดิการเบี้ยยังชีพที่ได้รับจากทางภาครัฐ เนื่องจากผู้สูงอายุสามารถนำสวัสดิการเบี้ยยังชีพไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันประกอบกับผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานหารายได้ด้วยตนเองได้ บางส่วนต้องขอจากลูกหลาน และบางส่วนไม่มีลูกหลานดูแล อย่างไรก็ตามผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความต้องการให้เพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพในอัตราที่สูงขึ้นเพื่อค่าใช้จ่ายทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวัน และค่ารักษาพยาบาลของผู้สูงอายุ

1.3 ความต้องการด้านสังคม

ความต้องการทางสังคมเป็นหนึ่งในปัจจัยความต้องการของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการไปมีโอกาสรวมกลุ่ม และได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกของกลุ่มในสังคมหรืออาจกล่าวได้ว่า การมีมิตรภาพนั้นเองจากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความต้องการรวมกลุ่มทางสังคมระหว่างผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน พูดคุยกัน โดยผู้สูงอายุในชุมชนมีการพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันเป็นประจำเพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่รู้สึกเหงา ผู้สูงอายุบางคนยังมีลูกหลานมาเยี่ยมหา กิจกรรมที่ทำส่วนใหญ่คือ การไปเยี่ยมตามบ้านด้วยตนเองของผู้สูงอายุ และการพบปะกันที่ร้านค้าในชุมชน

1.4 ความต้องการความปลอดภัย

ความต้องการความปลอดภัยเป็นความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากอันตรายทั้งร่างกายและจิตใจ อาทิเช่น การอยู่ในสภาพแวดล้อมต่อชีวิต และทรัพย์สิน ไม่มีมลพิษ สะอาดไม่มีอันตราย กฎระเบียบคุ้มครองเพื่อสร้างความมั่นคงต่อสุขภาพและจิตใจ จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการในเรื่อง ผู้สูงอายุต้องการให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการอาศัย เช่น ตามตรอก ซอก ซอยจะมีที่มืดเปลี่ยวเนื่องจากไฟส่องสว่างชำรุดอาจทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดอาชญากรรม และต้องการแก้ปัญหาขยะซึ่งเป็นพาหะนำโรค ปัญหาสุนัขจรจัดที่สร้างความวิตก

กังวลให้กับผู้สูงอายุเวลาเดินทางภายในชุมชน และความต้องการที่จะให้สนับสนุนอาชีพเพิ่มรายได้ให้กับผู้สูงอายุ

2. บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ

2.1 สวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

จากการศึกษาพบว่า การสนับสนุนสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดสรรให้แก่ผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ มีการกำหนดวันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพในลักษณะปีต่อปี และผู้สูงอายุต้องแจ้งความประสงค์ที่จะรับปีต่อปี โดยในเขตชุมชนเตาปูน เป็นพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจำนวน 362 คน มีผู้สูงอายุยื่นตามความประสงค์จำนวน 325 ราย ในส่วนของ 37 คนยังไม่ได้อื่นตามความประสงค์ที่จะรับ โดยช่องทางการรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพมีการดำเนินการมารับจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรีด้วยตนเองหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้สูงอายุ และการดำเนินการโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารกรุงไทยเท่านั้น ปัญหาและอุปสรรคจะเป็นการแจกจ่ายในบางครั้ง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะทราบถึงสิทธิในการรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพด้วยตนเอง และมีความต้องการที่จะให้เพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพการกระจายข่าวสารจะมีการประกาศผ่านทางเสียงตามสาย ประชานชุมชน และรถกระจายเสียงของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุส่วนใหญ่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทราบเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานคือในเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพในด้านอื่น ๆ ไม่ทราบ และผู้สูงอายุพอใจที่ได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพในปัจจุบัน และมีความต้องการที่จะให้เพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพ โดยวิธีการได้รับส่วนใหญ่จะให้ประชานและลูกหลานดำเนินการให้ และโอนผ่านธนาคาร ส่วนไปรับด้วยตนเองมีจำนวนน้อย

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุ

การจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุเป็นภารกิจที่เทศบาลต้องมาดำเนินการให้แก่ผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 อาทิเช่น กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมงานอดิเรก จากการศึกษาด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุพบว่าที่ผ่านมาเทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันพ่อ วันแม่ วันสงกรานต์ วันปีใหม่โดยเชิญชวนให้ผู้สูงอายุไปทำบุญ ในส่วนวันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจะมีการจัดกิจกรรมแจกของรางวัล และเลี้ยงอาหารกลางวันให้กับผู้ที่มารับสวัสดิการเบี้ยยังชีพ มีการ

จัดตั้งชมผู้สูงอายุไปดูงานพร้อมทั้งพาไปศึกษาดูงาน และได้สร้างลานกิจกรรมให้กับแต่ละชุมชนได้ออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน โดยมีการเดินแอโรบิก โดยจะเป็นอาสาสมัครชุมชนหมู่บ้านมาแจ้งข่าวและช่วยเหลือผู้สูงอายุปัจจุบันทางเทศบาลไม่สามารถจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุได้เนื่องจากมีปัญหางบประมาณ

จากการศึกษาด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุพบว่า เทศบาลมีการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุในวันสำคัญต่าง ๆ และมีการเลี้ยงอาหารกลางวันให้กับผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมเล่นเกมแจกของรางวัลให้กับผู้สูงอายุในวันที่ไปรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพ มีการสร้างลานกิจกรรมในชุมชนให้กับผู้สูงอายุ

2.3 ด้านการช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวก

การช่วยเหลือและสนับสนุนเป็นนโยบายที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรีต้องทำตามสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ที่ทางเทศบาลต้องช่วยเหลือผู้สูงอายุ อาทิเช่น การบริการทางการแพทย์ ให้ความรู้และแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เหลือผู้สูงอายุที่ไม่มีอาชีพ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุให้มีความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ จากการศึกษาด้านการช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวกพบว่า การช่วยเหลือผู้สูงอายุจะเป็นในลักษณะกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาลงพื้นที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุในพื้นที่นั้น ๆ โดยทำงานร่วมกับเทศบาล และมีประธานชุมชนคอยดำเนินการประสานเรื่องระหว่างเทศบาลกับผู้สูงอายุในชุมชน สำหรับเทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้มีการมาช่วยเหลือผู้สูงอายุในด้านการอำนวยความสะดวกและการตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ และอำนวยความสะดวกไม่ต้องต่อคิวเมื่อไปติดต่อที่เทศบาล มีการช่วยเหลือปัญหาที่อยู่อาศัย อาทิเช่น บ้านพัง หลังคาพัง โดยผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความพอใจที่ได้รับการช่วยเหลือจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาลงพื้นที่ช่วยเหลือพร้อมทั้งประกาศข่าวและประชาสัมพันธ์ให้กับผู้สูงอายุในชุมชน

จากการศึกษาด้านการช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวกพบว่า เทศบาลมีการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุในการซ่อมบ้านให้กับผู้สูงอายุ มีการตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ มีการอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุเวลาไปติดต่อเทศบาล และมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาช่วยเหลือให้กับผู้สูงอายุ

3. ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

3.1 การดำเนินการเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก บุคลากรของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้แก่ เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองสวัสดิการสังคมฝ่ายสังคมสงเคราะห์ พบว่า ปัญหาเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพในการดูแลผู้สูงอายุเทศบาล จำนวนผู้สูงอายุที่มีจำนวนมากขึ้นในแต่ละปี พนักงานที่ดูแลในส่วนผู้สูงอายุ ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุในการทำงานเจ้าหน้าที่ไม่ได้ทำงานในด้านดูแลผู้สูงอายุอย่างเดียว ขั้นตอนในการดำเนินการในการรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพพบว่า ผู้สูงอายุจะได้รับต้องมีเงื่อนไข ผ่านข้อกำหนดสำหรับผู้สูงอายุบางคนไม่เข้าใจ และการจัดการวันแจกสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้ที่มารับด้วยตนเองที่ศาลา 60 พรรษาจะมีปัญหาและอุปสรรคเรื่องการดำเนินการแจกสวัสดิการเบี้ยยังชีพล่าช้า และมีขั้นตอนการดำเนินการ และอีกทั้งจำนวนผู้สูงอายุที่มารับด้วยตนเองมีเยอะพอสมควร

3.2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุ

จากการศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุโดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก บุคลากรของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองสวัสดิการสังคมฝ่ายสังคมสงเคราะห์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองสวัสดิการสังคมฝ่ายสังคมสงเคราะห์ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี การจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุทางเทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้จัดให้ผู้สูงอายุตลอดมา ปัญหาการขาดการสนับสนุนในวันที่มีการแจกรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจะมีการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุ เช่น การแจกของ การจัดกิจกรรมเล่นเกม เลี้ยงอาหารกลางวันกับผู้สูงอายุ แจกของรางวัลต่าง ๆ เทศบาลเมืองกาญจนบุรีหยุดจัดกิจกรรมชั่วคราวเนื่องจากเกิดปัญหาทางเทศบาลไม่สามารถนำงบประมาณมาจัดให้กับผู้สูงอายุได้ สำหรับอุปสรรคการจัดกิจกรรมส่งเสริมเจ้าหน้าที่บางครั้งก็ไม่พอในการดำเนินการ และการสนับสนุนช่วยเหลือจากภายนอก การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุไม่มีความต่อเนื่อง และในบางครั้งจัดทำให้ผู้สูงอายุก็ไม่นำไปต่อยอดเอง เทศบาลเองพยายามที่จะจัดหาวิธีการส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุในหลาย ๆ ทางเพื่อนำมาสนับสนุนและช่วยเหลือในอนาคต

3.3.ด้านงบประมาณและการดำเนินงานให้กับผู้สูงอายุ

จากการศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุโดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก บุคลากรของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้แก่ เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองสวัสดิการสังคมฝ่ายสังคมสงเคราะห์ พบว่า ด้านงบประมาณทางเทศบาลได้รับงบประมาณมาจากทางภาครัฐ เทศบาลเมืองหรือองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ ปัญหาด้านงบประมาณโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมาตรวจสอบ การสนับสนุนจากภายนอกที่จะมาคอยซัพพอร์ตในการช่วยเหลือและดำเนินการช่วยเหลือผู้สูงอายุมีน้อย ในส่วนการดำเนินการปัญหาก็คือเจ้าหน้าที่ของเทศบาลสำหรับในกองสวัสดิการสังคมมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ

3.4.ปัญหาและอุปสรรคในการลงพื้นที่ในการดูแลผู้สูงอายุ

จากการศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุโดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก บุคลากรของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้แก่ เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองสวัสดิการสังคมฝ่ายสังคมสงเคราะห์ พบว่า ปัญหาในการลงพื้นที่สำหรับกองสวัสดิการสังคมเจ้าหน้าที่กองสวัสดิการเองได้รับหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถไปดูแลด้วยตัวเองทั้งหมด สำหรับเรื่องการลงพื้นที่ส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่นี้โดยตรงคืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่จะทำหน้าที่ตรวจเยี่ยมตามบ้าน เวลาลงพื้นที่จะเจอผู้สูงอายุทั้งพูดคุยดีกับเจ้าหน้าที่ดีให้การสนับสนุน และจนถึงปัญหาให้กับเจ้าหน้าที่ ปัญหาภูมิศาสตร์ในพื้นที่ห่างไกล

อภิปรายผล

การศึกษาถึงบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุสามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์อ้างอิงจากทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชนเตาปูน ในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ผู้สูงอายุมีความต้องการในด้านที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ด้านสังคม และด้านอื่น ๆ โดยในด้านร่างกาย ผู้สูงอายุในเขตชุมชนเตาปูน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีปัญหาสุขภาพร่างกายโดยมีโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และมีอาการเกี่ยวกับข้อเข่าเสื่อม ปวดเมื่อย เนื่องจากผู้สูงอายุเองเกิดการเสื่อมสภาพตามระยะเวลา และภูมิด้านทานร่างกายน้อยลงส่งผลให้ผู้สูงอายุมีปัญหาด้านสุขภาพเกิดโรคร้ายตามมาส่งผลถึงสภาพ

จิตใจของผู้สูงอายุด้วย และเป็นปัญหาที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่พบเจอกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตวิทย์ สวัสดิ์มงคล (2551) บทบาทในการดูแลผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอสรีนคร จังหวัดสุโขทัยผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว พบว่ามีปัญหาสุขภาพทางร่างกายของผู้สูงอายุ เช่น อาการปวดหลัง ปวดข้อ ปวดเมื่อย เหนื่อยง่าย ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้สูงอายุ

ชุมชนเตาปูนเป็นชุมชนที่มีผู้อยู่อาศัยหลายครอบครัวทั้ง เด็ก ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุในชุมชนมีอาชีพค้าขาย และไม่มีอาชีพซึ่งทำให้ผู้สูงอายุต้องพึ่งพาจากรายได้จากสวัสดิการเบี้ยยังชีพจากหน่วยงานภาครัฐมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันเดือน อีกทั้งค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อย ๆ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพที่ได้รับในปัจจุบัน สำหรับผู้สูงอายุในช่วงระหว่าง 60-69 ปี และ 700 บาทต่อเดือนสำหรับผู้สูงอายุในช่วงระหว่าง 70-79 ปี 800 บาทต่อเดือนสำหรับผู้สูงอายุในช่วงระหว่าง 80-89 ปี 1,000 บาทต่อเดือนสำหรับผู้สูงอายุ 90 ปีขึ้นไป ผู้สูงอายุบางคนไม่มีรายได้อื่น ๆ อีกทั้งไม่มีลูกหลานมาคอยดูแลช่วยเหลือ ดังนั้นสวัสดิการเบี้ยยังชีพจึงเป็นรายได้หลักเป็นหนทางที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุในส่วนนี้ได้แม้จะใช้จ่ายไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงเป็นความต้องการหลักที่ผู้สูงอายุอยากได้สวัสดิการเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นจากเกณฑ์อายุที่กำหนดในปัจจุบัน เนื่องจากในปัจจุบันการดำเนินชีวิตประจำวันมีค่าครองชีพที่สูงขึ้น แต่รายได้เท่าเดิมผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีรายได้นอกจากสวัสดิการเบี้ยยังชีพ และลูกหลานให้เงิน ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุต้องการที่จะเพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพซึ่งเป็นรายได้หลักของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรม ไชยชัยภูมิ และ ภรณ์ ศิริโชค (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลโนนไทย อำเภอ โนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย ที่กล่าวได้ว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ของเทศบาลตำบลโนนไทยมีความต้องการให้เพิ่มวงเงินสวัสดิการเบี้ยยังชีพเป็นเดือนละ 1,000 บาท

ด้านสังคมผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ยอมที่จะอยู่เพียงลำพัง ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุต้องการที่ได้พูดคุย หรือพบปะกับผู้สูงอายุด้วยกันในชุมชนเนื่องจากด้านสังคมเป็นหนึ่งด้านที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการ การพูดคุยกันระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันเป็นเหมือนการแลกเปลี่ยนความรู้สึกโดยที่ในชุมชนผู้สูงอายุจะมีร้านค้า และมีการพบปะพูดคุยกันในช่วงเย็นของทุกวันสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของ Maslow ที่มนุษย์ต้องการด้านความรัก การมีส่วนร่วมทางสังคม และการได้รับการยอมรับทางสังคม

ด้านความปลอดภัยในชุมชน สังคมในชุมชนเตาปูน มีคนอาศัยอยู่ในชุมชนอย่างหนาแน่น ด้านการสนับสนุนอาชีพก็เป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุต้องการ เพื่อนำไปประกอบอาชีพและหารายได้

เสริมให้กับตนเอง ซึ่งความปลอดภัยเป็นสิ่งที่คุณสูงอายุต้องการบางจุดในชุมชนแสงสว่างไม่เพียงพอ มีสุนัขจรจัด สังกะสีได้ว่าผู้สูงอายุในชุมชนจะอาศัยการเดินทาง และปั่นจักรยานบางครั้งโดนสุนัขไล่กัดทำให้เกิดอันตรายต่อผู้สูงอายุ ดังนั้นในชุมชนจะต้องมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินถ้าในพื้นที่อยู่อาศัยไม่มีความปลอดภัยจะมีผลต่อความเป็นอยู่และจิตใจ ปัญหาในชุมชนเกิดจากการดูแลไม่ทั่วถึงรวมทั้งการจัดระบบความเรียบร้อย และมีผู้อยู่อาศัยจำนวนมากยากต่อการจัดการและดูแลความปลอดภัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนา อยู่สบาย (2557) ได้ทำการศึกษารื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ด้านที่มีความต้องการมากที่สุดคือด้านความปลอดภัยในชีวิต และงานวิจัยของวันอิตีริส อารง (2554) ได้ทำการศึกษารื่องแบบการดูแลผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาใหม่ในเขตตำบล ศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส พบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาใหม่ในเขตตำบลศาลาใหม่ ดูแลผู้สูงอายุในด้านความปลอดภัยที่อยู่อาศัย

2. การศึกษาบทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุพบว่า การดูแลผู้สูงอายุพบว่าเทศบาลเมืองกาญจนบุรีดำเนินกิจกรรมในการดูแลผู้สูงอายุในด้านสำคัญ ได้แก่ สวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมส่งเสริมส่งเสริมผู้สูงอายุ และการอำนวยความสะดวกเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ให้ความสำคัญกับการดูแลผู้สูงอายุพร้อมทั้งเข้าใจถึงความต้องการ และปัญหาของผู้สูงอายุบางเรื่อง และมีการวางแผนในการจัดการในการดูแลผู้สูงอายุโดยในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในชุมชนตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีมีผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจำนวน 362 คน ยื่นตามความประสงค์จำนวน 325 ราย โดยเทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้มีการจัดวิธีขั้นตอนในการดูแลผู้สูงอายุเป็นลำดับขั้น โดยในชุมชนแต่ละชุมชนจะมีประธานชุมชนดูแล และดำเนินการต่าง ๆ ให้ และยังมีการสนับสนุนส่งเสริมอาชีพ และกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับผู้สูงอายุได้เข้าร่วมในวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนา และวันแจกสวัสดิการเบี้ยยังชีพ เรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพ เทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้สนับสนุนสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำตามพระราชบัญญัติเทศบาล ปี พ.ศ.2496

สวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยสำหรับผู้สูงอายุพอใจกับที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรีสนับสนุนในเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ในด้านอื่น ผู้สูงอายุไม่ได้ทราบว่าต้องได้รับในเรื่องอะไรบ้าง เนื่องจากผู้สูงอายุสนใจในเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพมากที่สุดเนื่องจากสวัสดิการเบี้ยยังชีพเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุต้องการ และส่งผลต่อการดำเนินชีวิตมากที่สุดในส่วนของสิทธิขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ผู้สูงอายุไม่ได้ให้ความสนใจเพราะเป็นสิ่งต้องการรองลงมา ขั้นตอนการทำงานในการแจกสวัสดิการ

เบี้ยยังชีพในแต่ละเดือนของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีที่จะต้องดำเนินการให้ผู้สูงอายุพบว่า ขั้นตอนการดำเนินงานต้องผ่านหลายขั้นตอน การจ่ายสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุสำหรับปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอที่ส่งผลให้การดำเนินการล่าช้าในวันแจกสวัสดิการเบี้ยยังชีพ และการมารับด้วยตนเองของผู้สูงอายุยังมีจำนวนมาก แม้จะมีหลายวิธีที่ทางเทศบาลจะจัดทำขึ้น เช่น การโอนเงินสวัสดิการเบี้ยยังชีพเข้าบัญชีผู้สูงอายุ การมอบอำนาจโดยให้ประธานชุมชนมาดำเนินการให้เป็น 3 ช่องทางที่ทางเทศบาลได้เปิดเพื่อลดระยะเวลาและอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุ เหตุผลที่ผู้สูงอายุยังต้องการที่จะรับด้วยตนเองเพราะผู้สูงอายุทำธุรกรรมการเงินผ่านธนาคารไม่เป็น และการมอบอำนาจให้กับผู้อื่นมาดำเนินการให้ทำให้ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพไม่ครบจำนวนที่ควรจะได้รับ การเพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพที่ผู้สูงอายุต้องการนั้น ในมุมมองของผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่ได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพแต่ที่มองว่าอยากจะได้สวัสดิการเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นเนื่องจากค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันสูงขึ้นไม่พอใช้ และสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุบางคนเป็นแหล่งรายได้หลักของผู้สูงอายุสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีลูกหลานคอยดูแลช่วยเหลือ การจ่ายเงินสวัสดิการเบี้ยยังชีพเทศบาลได้จัดทำวิธีการรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพได้แก่ ผู้สูงอายุในชุมชนตำบลส่วนใหญ่ใช้วิธีการรับแทนโดยการมอบอำนาจทั้งให้ประธานชุมชนดำเนินการ และให้ลูกหลานดำเนินการรับแทนให้ เนื่องจากผู้สูงอายุของชุมชนตำบลไม่สามารถเดินทางและดำเนินการไปรับเองที่เทศบาลกำหนดคือ ศาลา 60 พรรษาได้เนื่องจากปัญหาสุขภาพ และความไม่สะดวกในการไปรับด้วยตนเอง สำหรับเทศบาลพยายามที่จะให้ผู้สูงอายุใช้วิธีการโอนเงินผ่านธนาคารในแต่ละเดือนเพื่อที่จะเป็นการประหยัดเวลาในการดำเนินการ และสะดวกต่อการดำเนินการทั้งเจ้าหน้าที่ และผู้สูงอายุในการรับเงินสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ดังนั้นผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่ได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพในปัจจุบันซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต และเป็นสิ่งสำคัญกับผู้สูงอายุมากที่สุด เนื่องจากสวัสดิการเบี้ยยังชีพเป็นแหล่งรายได้หลักที่ผู้สูงอายุสามารถนำไปใช้จริงได้ และผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะทราบในเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพของตนเอง และต้องการเงินช่วยเหลือในส่วนของสวัสดิการเบี้ยยังชีพนี้เพื่อนำไปใช้การดำเนินชีวิตประจำวันรวมถึงยังเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุมีความต้องการที่จะเพิ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกร ไชยชนะ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์สวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ส่วนใหญ่พอใจกับการได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพ และพอใจวิธีการดำเนินการรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุเทศบาลเมืองกาญจนบุรีที่ผ่านมาได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุตลอดในทุก ๆ วันสำคัญต่าง ๆ และวันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพในแต่ละเดือน

โดยมีการเลี้ยงอาหาร และเล่นกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุ เมื่อวันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพที่ผ่านมาทางเทศบาลเมืองกาญจนบุรีไม่ได้ดำเนินการในส่วนของกิจกรรมของผู้สูงอายุ เนื่องจากเกิดปัญหาด้านงบประมาณภายในองค์กร ปัญหาการไม่สามารถจัดกิจกรรมสืบเนื่องมาจากการที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้ามาตรวจสอบงบประมาณ จึงต้องหยุดการจัดกิจกรรมตอนนี้ไว้ก่อน สำหรับเทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้จัดสร้างลานกิจกรรมให้กับแต่ละชุมชน และผู้สูงอายุในชุมชนได้ใช้ลานกิจกรรมที่ทางเทศบาลได้สร้างไว้ให้แต่ละชุมชนให้เกิดประโยชน์ เนื่องจากการสนับสนุนกิจกรรมเป็นสิ่งที่สำคัญและผู้สูงอายุเองก็ต้องการ ทางเทศบาลเองควรที่จะจัดทำให้สม่ำเสมอและควรแก้ปัญหาด้านงบประมาณ การจัดกิจกรรมจะต้องจัดทำตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 อาทิเช่น ให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตวิทย์ สวัสดิ์มงคล (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทในการดูแลผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้มีการสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองบัว จัดสวัสดิการเพื่อสงเคราะห์สวัสดิการเบี้ยยังชีพ และสร้างลานกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุในตำบล สนับสนุนการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ สำหรับเทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีพื้นที่ได้ใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมอยู่หลายแห่ง ส่วนชุมชนเตาปูน ลานกิจกรรมที่ทางเทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้จัดสร้างขึ้นเป็นลานที่ไว้ออกกำลังกายได้มีผู้สูงอายุมาออกกำลังกายน้อยลงจากที่ผ่านมาผู้สูงอายุมีการสนใจกับกิจกรรมชุมชนน้อยลง เนื่องจากปัญหาสุขภาพส่วนตัว และไม่สามารถเดินทางไปทำกิจกรรมได้ เทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้สนับสนุนให้ครอบครัวหันมาให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ ดังนั้นการสร้างลานกิจกรรมให้ผู้สูงอายุในชุมชนได้มาทำกิจกรรมร่วมกัน แต่เมื่อมีผู้มาใช้น้อยลงอาจเกิดจากการสนใจหรือไม่สามารถมาได้ด้วยตนเอง เมื่อผู้สูงอายุเองไม่สามารถออกจากที่อยู่อาศัยได้ที่จะมาเข้าสังคมได้ ลูกหลานต้องมาให้ความสำคัญ และช่วยเหลือผู้สูงอายุในครอบครัวตนเองมากขึ้น ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ต้องการที่จะอยู่อย่างเงียบเหงาเพียงลำพัง ครอบครัวมีความสามารถเยียวยา อาทิเช่น มาเยี่ยมหาหรือพาผู้สูงอายุไปเที่ยวจะเป็นสิ่งที่ช่วยเหลือได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจารุณี รัตนจินดา (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนเทศบาลตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าบุคคลในครอบครัวหรือญาติพี่น้องคนอื่น ๆ ควรจะมีส่วนช่วยเหลือครอบครัวเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ดูแล ชุมชนควรส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว โดยการจัดกิจกรรมโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว การสนับสนุนอาชีพทางเทศบาลเคยมีการสนับสนุนอาชีพให้กับผู้สูงอายุที่ผ่านมาแต่ผลที่ได้ก็ไม่ประสบความสำเร็จทำให้เทศบาลไม่ได้เข้ามาทำในส่วนของการสนับสนุนอาชีพเท่าที่ควร อีกทั้งการขาดงบประมาณทำให้การสนับสนุนต้องระงับไว้ก่อน ซึ่งในส่วนของผู้สูงอายุยัง

ต้องการที่จะให้เทศบาลมาสนับสนุนเนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีรายได้นอกจากสวัสดิการเบี้ยยังชีพที่ได้รับในแต่ละเดือน สำหรับการขาดงบประมาณของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีเป็นปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถจัดการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุได้

ด้านการช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวก เทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้มีการช่วยเหลือผู้สูงอายุโดยการตรวจสอบสุขภาพให้กับผู้สูงอายุในชุมชน และมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาช่วยเหลือกับผู้สูงอายุในแต่ละชุมชนของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีแสดงให้เห็นถึงว่าเทศบาลยังต้องพึ่งพาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการทำงานในหลาย ๆ เรื่อง การขาดการสนับสนุนและการขาดบุคลากรในเทศบาลเมืองกาญจนบุรีส่งผลต่อการช่วยเหลือและการดำเนินงานอย่างชัดเจน เทศบาลจะต้องจัดการบุคลากรในส่วนของตัวเองให้เพียงพอและพัฒนาบุคลากรของเทศบาลเองเพื่อที่จะพัฒนาบทบาทการดูแลผู้สูงอายุทั้งในการช่วยเหลือ การสนับสนุน ด้านอื่น ๆ เช่นด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านการส่งเสริมต่าง ๆ ให้ดีตามเทศบาลเมืองกาญจนบุรีจะดูแลผู้สูงอายุได้ดีต้องพัฒนาบทบาทโดยการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มากขึ้น เนื่องจาก การขาดงบประมาณส่งผลต่อการช่วยเหลือหลายด้าน และบุคลากรที่ไม่เพียงพอทำให้การดำเนินการช่วยเหลือจึงต้องให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาช่วยทำงานในด้านนี้ การวางแผนการดำเนินการ เช่น การสนับสนุนกิจกรรม การส่งเสริมอาชีพ ก็ควรที่จะวางแผน เพื่อพัฒนาบทบาทในการดูแลให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวสุพรรณษา วังศิริ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของการดูแลผู้สูงอายุในการดูแลผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก พบว่า การพัฒนาบทบาทผู้ดูแลผู้สูงอายุจะต้องส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ปัจจัยด้านสังคม และบทบาทในการดูแลผู้สูงอายุ ส่งผลทำให้การดูแลผู้สูงอายุดีตามไปด้วย

3. จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี พบว่า พบว่าเทศบาลเมืองกาญจนบุรีพบปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ สวัสดิการเบี้ยยังชีพ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริม ด้านปัญหางบประมาณและอุปสรรคในการลงพื้นที่ในการดูแลผู้สูงอายุ

การดำเนินการเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุในปัจจุบันเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดส่งผลต่อการจัดการของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีคือเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินการแจกสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ และปัญหาการแจกสวัสดิการเบี้ยยังชีพล่าช้าก็มาจากการมีขั้นตอนการดำเนินการเรื่องเงินสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุหลายชั้นโดยที่มีการส่งต่อเป็นขั้นตอนที่ซับซ้อน และขั้นตอนการดำเนินการในการรับ และจำนวนผู้สูงอายุที่มีจำนวนมาก ปัญหาการติดต่อดำเนินเรื่องการรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุรายใหม่ที่มาดำเนินการด้วยตนเองเกิดจากความเข้าใจของผู้สูงอายุเองว่ามีระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุควรทราบด้วยตนเอง ดังนั้น

ปัญหาการแจกสวัสดิการเบี้ยยังชีพล่าช้าจากการมีลำดับขั้นตอนรวมถึงจำนวนผู้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพที่เพิ่มขึ้น และบุคลากรในการทำงานไม่เพียงพอเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่เกิดการล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรม ไชชัยภูมิ และ ภรณี ศิริโชต (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลโนนไทย อำเภอ โนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลโนนไทย อำเภอ โนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่ามีปัญหาการแจกสวัสดิการการสงเคราะห์สวัสดิการเบี้ยยังชีพล่าช้า และปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ

ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีปัญหาด้านงบประมาณที่จะนำไปจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุในวันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจึงทำให้วันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพไม่มีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือแจกสิ่งของให้กับผู้สูงอายุ เนื่องจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้เข้ามาห้ามนำงบประมาณส่วนกลางส่วนนี้ออกไป เทศบาลเมืองกาญจนบุรีจะหยุดจัดกิจกรรมส่งเสริมในวันรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพ และกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งหมดจึงต้องหยุดไว้ก่อนด้วยเหตุผลภายในของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ทำให้การแจกสวัสดิการเบี้ยยังชีพครั้งล่าสุดเทศบาลจึงไม่ได้จัดกิจกรรมอย่างทุกครั้งที่ผ่านมา ดังนั้นการขาดงบประมาณที่จะนำมาสนับสนุนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุ อาจเกิดจากการได้รับงบประมาณไม่เพียงพอและการจัดวิธีดำเนินการ ทางเทศบาลต้องจัดการแก้ไขปัญหา และวางแผนแนวทางเรื่องการจัดงบประมาณมาใช้ในส่วนของการสนับสนุนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุ เพื่อที่จะได้ดำเนินการสนับสนุนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุให้กับผู้สูงอายุต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ แจ่มผล (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่าปัญหาการขาดงบประมาณทำให้ส่งผลในการดำเนินงานตามแผนงานจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุ และการดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง

ด้านงบประมาณและการดำเนินงานให้กับผู้สูงอายุ การได้รับงบประมาณจากภาครัฐไม่เพียงพอที่จะนำมาบริหารจัดการ และการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมาตรวจสอบเรื่องงบประมาณทุกส่วนยิ่งทำให้งบประมาณส่วนที่นำไปจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุไม่สามารถนำออกมาได้ และกิจกรรมทั้งหมดต้องงดไว้ก่อน และเทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีปัญหาด้านการขาดบุคลากรในกองสวัสดิการสังคมมีเจ้าหน้าที่อยู่ 10 คนซึ่งทุกคนทำงานในหลายหน้าที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานดูแลผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ดังนั้นการขาดงบประมาณภายในทางเทศบาลต้องจัดการแก้ไขปัญหา และวางแผนแนวทางเรื่องการจัดงบประมาณไปใช้ในส่วนต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก รวมถึงการมีบุคลากรในส่วนของการสวัสดิการสังคมมีงบประมาณไม่พอในการจ้าง

บุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรอนงค์ แจ่มผล (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่ามีปัญหาการขาดงบประมาณที่จะนำมาใช้ในส่วนการดูแลผู้สูงอายุ

ปัญหาและอุปสรรคในการลงพื้นที่ในการดูแลผู้สูงอายุ คือ กองสวัสดิการสังคมเจ้าหน้าที่กองสวัสดิการเองมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินการโดยต้องให้ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านลงพื้นที่มากกว่าเจ้าหน้าที่กองสวัสดิการสังคมลงพื้นที่ด้วยตนเองและปัญหาด้านภูมิศาสตร์ของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีสำหรับบางพื้นที่ที่อยู่ไกลจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเดินทางลงพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงที่อยู่ไกลอาจทำให้การทำงานประสิทธิภาพได้ไม่เท่ากับพื้นที่อื่น ดังนั้นปัญหาและอุปสรรคในการลงพื้นที่ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่บุคลากรไม่เพียงพอส่งผลกระทบต่อการทำงานลงพื้นที่ และเจ้าหน้าที่บุคลากรต้องทำหลายหน้าที่ทำให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งความไม่พอใจ และขาดความเข้าใจของผู้สูงอายุในเรื่อง ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศน์วรรณ พันธเสน และกฤษฎา ลิฬหาวงศ์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลธัญบุรี อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ปัญหาการลงพื้นที่พบปัญหาคือความไม่พอใจ และการขาดความเข้าใจด้านความรู้เรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์กรที่เกี่ยวข้องควรหาวิธีที่จะช่วยเหลือในการดำรงชีพ และเพิ่มสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ
2. เทศบาลควรที่วางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุที่ยังสามารถทำงานได้ และช่วยเหลือในเรื่องสุขภาพของผู้สูงอายุ
3. เทศบาลเมืองกาญจนบุรีควรที่จะจัดโครงการหรือกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้สูงอายุที่ผู้สูงอายุควรจะได้รับเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้สูงอายุเอง
4. เทศบาลเมืองกาญจนบุรีควรที่จะต้องวางแผนในการส่งเสริมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และช่วยเหลือผู้สูงอายุในระยะยาวหรือจัดทำโครงการให้ด้านเอกชนเข้ามาสนับสนุนสิ่งของหรืองบประมาณในการดูแลผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาบทบาทในการดูแลผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นๆ ในจังหวัดกาญจนบุรีเพื่อนำมาเปรียบเทียบ และพัฒนาในการดูแลผู้สูงอายุในจังหวัดกาญจนบุรีต่อไป
2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุเพื่อนำมาพัฒนาการดูแลผู้สูงอายุขององค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี
3. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการจ่ายสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

รายการอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556). **การดูแลและการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2547). **ความหมายของผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ.
- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. (2556). **ภารกิจในการให้บริการสวัสดิการสังคมการสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ.
- กรมการวิสามัญสวัสดิการผู้สูงอายุและการพัฒนาสังคมวุฒิสภา. (2534). **ความหมายของผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2550). **ความต้องการของผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ : เรือนปัญญา.
- กฤตวิทย์ สวัสดิ์มงคล. (2551). “บทบาทในการดูแลผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวอำเภอสรีนคร จังหวัดสุโขทัย”. การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จารุณี รัตนจินดา. (2559). “ศึกษาบทบาทของผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เทศบาลตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ชมพร สีเงิน. (2547). **ความหมายของผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ : ประชาชน.
- ทัศนวรรณ พันธเสน และกุลยา ลีฬหาวงศ์. (2556). “การพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลัญบุรี อำเภอัญบุรี จังหวัดปทุมธานี”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เทศบาลเมืองกาญจนบุรี. (2556). **แผนที่เขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี**. เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก http://www.muangkan.go.th/index_intro.php?new_id=7
- ธราธร ดวงแก้ว และหิรัญญา เดชอุดม. (2550). **ความหมายของผู้สูงอายุ**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ธราธร เดชอุดม. (2550). **ความหมายของผู้สูงอายุ**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- นันทนา อยู่สบาย. (2557). “ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ร้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ”. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บรรลุ ศิริพานิช. (2542). **ความหมายของผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **ทฤษฎีความต้องการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พระบุญทรงหมี่ตา (บุญญธโร). (2549). **ความหมายของผู้สูงอายุ**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พรชุลี นิลวิเศษ. (2552). **การสนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ : จุดทอง

พรพรม ไชยชัยภูมิ และ ภรณ์ ศิริโชค. (2553). “ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลโนนไทย อำเภอ โนนไทย จังหวัดนครราชสีมา”. การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ระบบสถิติทางการทะเบียน.(2558). **จำนวนประชากรเทศบาลเมืองกาญจนบุรี** เข้าถึงเมื่อวันที่19 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age.php

วันอีติริส อารง (2554) “เรื่องแบบการดูแลผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาใหม่ในเขต ตำบล ศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส”. การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศุภเจตน์ จันทร์สาส์น. (2557). **แนวโน้มสังคมผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ : มติชน

ศิริกร ไชยชนะ. (2553). “ความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ” รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ศรีทับทิม รัตนโกศล. (2550). **ความต้องการของผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ : ครูปริทัศน์

สำนักงานเทศบาลเมืองกาญจนบุรี. (2558). **ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี**. กาญจนบุรี

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). **สถิติผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ. : กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). **สถิติจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ. : กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2556). **ความต้องการของผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ.

สุพรรณษา วังศิริ. (2552). “บทบาทของการดูแลผู้สูงอายุในการดูแลผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก”. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

สุรกุล เจนอบรม. (2541). **ความหมายของผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อนิช่วง แก้วจำนงค์. (2552). **ทฤษฎีความต้องการ**. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

อุบลรัตน์ เฟื่องสถิต. (2546) . **ความหมายของผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อรอนงค์ แจ่มผล.(2552). “ปัญหาและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชร”. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวคำถามในการสัมภาษณ์
สำหรับนายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1
เรื่อง” บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ “

ชื่อ – สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ อายุปี
ที่อยู่
วัน เดือน ปี สถานที่สัมภาษณ์

1. เทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีบทบาทในการดูแลผู้สูงอายุอย่างไรบ้าง
 - 1.1 ด้านเบี้ยยังชีพ
 - 1.2 ด้านอาชีพ
 - 1.3 ด้านสุขภาพ
 - 1.4 ด้านชมรม
 - 1.5 ด้านกิจกรรม
 - 1.6 ด้านสาธารณสุข
2. ปัญหา และอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุ และความต้องการด้านการสนับสนุนของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
3. ท่านมีแผนในการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบอย่างไร

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2

สำหรับ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองสวัสดิการสังคม ฝ่ายสังคมสงเคราะห์

เรื่อง “บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ”

ชื่อ - สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ อายุปี

ที่อยู่

วัน เดือน ปี สถานที่สัมภาษณ์

1. กองสวัสดิการสังคม ฝ่ายสังคมสงเคราะห์มีบทบาทในการจัดการดูแลผู้สูงอายุอย่างไรบ้าง
 - 1.1 ด้านเบี้ยยังชีพ
 - 1.2 ด้านอาชีพ
 - 1.3 ด้านสุขภาพ, ชมรม
 - 1.4 ด้านกิจกรรม
 - 1.5 ด้านสาธารณสุข
2. กองสวัสดิการสังคม ฝ่ายสังคมสงเคราะห์มีปัญหาและอุปสรรคในการลงพื้นที่หรือไม่ อย่างไร
3. กองสวัสดิการสังคม ฝ่ายสังคมสงเคราะห์มีมาตรการสนับสนุนในการดูแลผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 3

สำหรับผู้สูงอายุที่มีรายชื่อในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในชุมชนเตาปูน ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง
จังหวัดกาญจนบุรี เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี
เรื่อง “บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ”

ชื่อ – สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ อายุปี

อาชีพ

ที่อยู่

วัน เดือน ปี สถานที่สัมภาษณ์

1. ท่านได้รับทราบถึงสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรจะได้รับจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรีหรือไม่ อย่างไร
2. ท่านได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรีหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านได้รับการให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำในการดำเนินชีวิตจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรีหรือไม่ อย่างไร
4. ท่านได้รับการอำนวยความสะดวกจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรีหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านอยากให้เทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีการช่วยเหลือเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายประสพโชค ต้นสาโรจน์
ที่อยู่ปัจจุบัน	144/43 หมู่ที่ 1 ตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี รหัสไปรษณีย์ 71000
ที่ทำงาน	144/43 ตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี รหัสไปรษณีย์ 71000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2557	สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ แขนง กราฟิกและมัลติมีเดีย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
พ.ศ. 2557	ศึกษาต่อระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2557-ปัจจุบัน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว

